Влада - Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України № 26 (1026) ♦ Четвер, 9 лютого 1995 року ♦ Ціна договірна

Значення цінних паперів Олександр Мороз і Віктор Ющенко розуміють майже однаково

Голова Верховної Ради Олександр Мороз привітав проект «Українські інвестиційні фонди», який втілює неурядова організація США за підтримки Агенції міжнародного розвитку Сполучених Штатів — фірма «Буз Аллен і Гамільтон».

Під час зустрічі з директором проекту Робертом Аленом Грюнбергом глава парламенту зазначив, що сприяння розбудові фондового ринку на терені України, реалізація ряду пілотних проектів щодо створення організаційної структури інвестиційних фондів і компаній, чим займаються американські фахівці та експерти, має забезпечити вирішення найважливішого завдання — спрямування потоків капіталів з банківської сфери у виробничу. «А поява на фондовому ринку цього року внаслідок великої і середньої приватизації 8 тисяч нових емітентів, — додав присутній на зустрічі голова Нацбанку України Віктор Ющенко, — за відсутності чіткої правової та організаційної регуляції може призвести до сумних наслідків».

Докладніше про становлення фондового ринку України читайте, будь ласка, на 5-й сторінці.

Є формула, яка вгамує бурю на Чорному морі

«Переговори йдуть досить конструктивно», — заявив журналістам у Києві глава російської делегації на переговорах, перший віце-прем'єр РФ Олег Сосковець. За його словами, знайдено всі формули з розв'язання питань, пов'язаних з Чорноморським флотом, а також політичним договором.

На запитання, чи узгоджена дата візиту до Києва Президента Єльцина, О. Сосковець відповів, що це вирішуватимуть самі президенти.

Керівник української делегації, перший віце-прем'єр України Євген Марчук в інтерв'ю журналістам позитивно оцінив попередні підсумки переговорів. Він повідомив, що питання подвійного громадянства за домовленістю з російською стороною буде виключене з тексту широкомасштабного договору.

За словами першого віце-прем'єра України, «Росія пішла нам назустріч» й у питанні погашення української заборгованості за енергоносії.

Говорячи про підтвердження Росією у тексті широкомасштабного договору територіальної цілісності України, Є. Марчук сказав, що позиція російської сторони ще не вироблена. Окремі члени російської делегації наполягають на формулюванні «Росія поважає кордони України».

Олега Сосковця прийняв Президент України Леонід Кучма.

ГІГАНТИ БЕЗ РОБОТИ СТАЮТЬ КАРЛИКАМИ

Виробниче об'єднання «Луганськтепловоз» ще зовсім недавно випускало 97 відсотків тепловозів СРСР. Тепер після «приватизації» перетворилося на групу підприємств з різною формою власності і в однаково тяжкому становищі. Самим тепловозобудівникам з такої ситуації не видряпатися. Потрібна допомога і підтримка держави. Президент і уряд тільки обіцяють. А обіцяного, як-то кажуть, три роки треба чекати... Та на інших заводах і в інших регіонах не сидять склавши руки. Тут чітко усвідомили, що рятування потопаючих — справа рук самих потопаючих.

Про це читайте на 11-й стор.

Фото Вадима ЛІСНОГО.

Напередодні події

Перед вибором

укотре постала Україна напередодні зустрічі глав держав СНД в Алмати

Батьки-засновники СНД дещо помилилися, коли місцем номінальної столиці співдружності обрали Мінськ. Її слід було б перенести на кілька тисяч кілометрів на схід — у столицю Казахстану Алмати.

У цьому місті СНД набула ознаки певного міждержавного утворення. Мабуть тому, що рішення, які помітно впливають на долю членів співдружності, приймають саме в казахстанській столиці. Завтра в Алмати відбудеться чергове засідання глав держав СНД.

(Закінчення на 8-й стор.).

У номер!

Краще допоможіть матеріально

Прес-служба Харківської облради розповсюдила звернення голів Рад народних депутатів Харківської області до Президента України Л.Кучми та Голови Верховної Ради України О.Мороза. У січні нинішнього року, говориться у зверненні, настав розвал соціальних програм в області. Через нестачу коштів лікувальні установи не забезпечені ліками, харчуванням. Припинено безкоштовне харчування дітей початкових класів у школах. Затримується зарплата вчителям, лікарям та іншим працівникам бюджетних установ. Бюджетні організації області заборгували лише за комунальні послуги, електроенергію і тепло 360 мільярдів карбованців.

Зважаючи на особливості регіону, а також з метою соціального захисту населення, 39 голів Рад районів і міст області просять керівників держави терміново розглянути і вирішити питання про спрямування в бюджет області на 1995 рік 75 відсотків територіальних надходжень платежів від підприємств, установ, організацій усіх форм власності.

За довгим, але вузьким столом

Відбулася зустріч членів Комісії Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та делегації представників держдепартаменту США, теж підібраних за компетентністю у справі боротьби з мафією. Американську делегацію очолював головний координатор допомоги новим незалежним країнам держдепартаменту Джеймс Стейнер. Нашу групу, природно, Григорій Омельченко, голова вищезгаданої комісії; присутній був заступник Голови ВР України Олег Дьомін.

(Закінчення на 4-й стор.)

У номер!

Указ Президента України

Про зупинення дії абзацу третього статті 2 Указу Президента України від 28 грудня 1994 року № 812

Зупинити дію абзацу третього статті 2 Указу Президента України від 28 грудня 1994 року № 812 «Про деякі заходи щодо підтримки підприємств, установ, організацій в умовах лібералізації цін» до прийняття відповідного рішення Верховною Радою України.

Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ
17 січня 1995 року

Продовольство — через регіональний контракт

З ініціативи Одеського облвиконкому керівники більшості районних та міських Рад народних депутатів підписали угоду про закупівлю сільгосппродукції на 1995 рік за регіональним контрактом. Це, на думку голови облради Руслана Боделана, дасть змогу створити єдину систему формування продовольчих ресурсів регіону. До реалізації ідеї регіонального контракту виробників та споживачів продовольства спонукав Указ Президента України «Про державний контракт на сільськогосподарську продукцію на 1995 рік», який суттєво змінює умови та порядок виробництва й закупівель продукції полів та ферм.

АМБІЦІЇ БЕЗ АМУНІЦІЇ

Кримська (Ялтинська) конференція 1945 року керівників СРСР, США та Великобританії за своїми історичними наслідками — подія неоднозначна. Тому в Україні вирішено проаналізувати «Ялту-45» шляхом проведення представницької науково-практичної конференції. Але під егідою Верховної Ради Криму було скликано окремий «форум» — без погодження з Верховною Радою України. У Криму забули про те, що він не є суб'єктом міжнародного права, і запросили на «форум» делегації парламентів різних країн. Результати: місцеві законодавці знехтували це право; їхня провінційна самодіяльність може позначитися на міжнародному авторитетові України; учасники делегацій, які прибули до Криму, представляли лише... самих себе.

Тому МЗС нашої держави у спеціальній ноті, яка була надіслана усім посольствам і представництвам міжнародних організацій в Україні, заявив, що проведення Верховною Радою Автономної Республіки Крим — без погодження з Верховною Радою України — зустрічі парламентаріїв, тим більше тих, які представляють невизнані владні структури зон регіональних конфліктів, виходить за рамки повноважень парламенту Криму, а самих парламентаріїв, які туди прибудуть, не розглядатимуть як офіційні парламентські делегації.

... У Криму поспішають «святкувати», не подумавши про наслідки, не проаналізувавши міжнародного резонансу. У результаті — як любив говорити учасник Ялти-45, незабутній товариш Сталін — йдеться про «амбіції без амуніції».

Лесь ДАЧЕНКО.

Парламентська хроніка

«ДОВЕДЕТЬСЯ ЖИТИ НА САМУ ЗАРПЛАТУ»

Денне та вечірнє засідання 7 лютого

У вівторок сесія Верховної Ради слухала звіт Віктора Пинзеника з виконання постанови ВР «Про постанову Кабінету Міністрів України № 733 від 21 жовтня «Про ціноутворення в умовах реформування економіки». За дивною традицією, черговий сплеск цікавості до «постанови 733» збігся з черговим підвищенням цін та тарифів, запрограмованим у цьому ж документі. Як уже відчули читачі, з 1 лютого ціни на енергоносії зросли, а відтак комунальні послуги обходитимуться на 20 відсотків дорожче (втішайтеся: спочатку планувалося на 40). Звіт Віктора Пинзеника скидався на програмну доповідь, на яку його (за власними словами віце-прем'єра) уряд не уповноважував. «Неуповноважений» Пинзеник рішуче відмовився зрадити намічений курс і визнати кроки уряду хибними.

Віце-прем'єр наголосив: жорстка макроекономічна політика, що проводиться, дала змогу стримати інфляційні процеси, уповільнити темпи спаду виробництва, почати нарешті обслуговувати поточну заборгованість Росії за енергоносії. Через кричущий дефіцит бюджету паски затягнути доведеться всім. «Жити будемо на саму зарплату. Підтримуватимемо найбідніших серед бідних». На дотації населенню, які «з'їдали» половину надходжень бюджету минулого року, уряд піти не може.

Під час обговорення доповіді складалося враження, що депутатів обходить тільки витратна частина бюджету.Про доходну, над якою справді слід було плакати, не йшлося.

Пригадали, що уряд усе-таки очолює Масол (за його ж підписом вийшла і горезвісна 733-я постанова), проте в запропонованому фракцією комуністів проекті постанови з цього питання висловлювалась недовіра Віктору Пинзенику й міністрові економіки Романові Шпеку. Інший проект, внесений Комісією з питань економічної політики та управління народним господарством, пропонував узяти інформацію Пинзеника до відома, заборонити урядові підвищувати ціни без санкції Верховної Ради, зобов'язати Кабінет міністрів подати в парламент до 1 березня програму виходу України з економічної кризи, врахувавши зміни у чинному порядку ціноутворення...

У четвер, коли спеціально створена тимчасова парламентська комісія підготує третій проект рішення, дискусії поновляться.

Поки що Верховна Рада не визначилася у ставленні до виконання урядом «постанови про постанову». На прес-конференції, влаштованій під час засідання у кінозалі, своїми міркуваннями поділилися голова Комісії з питань соціальної політики та праці Юрій Буздуган і працівник секретаріату ВР Віктор Мандебура:«Економічний курс уряду не безальтернативний». Наголошувалося: з 12 пунктів постанови ВР Кабінет виконав лише чотири, та й то частково. Зокрема, розроблено механізм індексації вкладів населення в ощадбанках, надання адресної соціальної допомоги, визначаються шляхи компенсування виробникам втрат від зданої за держзамовленнями сільгосппродукції, відкориговано політику валютного регулювання (як відомо,з 18 лютого торговельні операції з валютою припиняються).

Юрій Буздуган дійсно висловив загальну думку залу: уряд іде на повідку Міжнародного валютного фонду, нехтуючи інтереси власного народу. За підрахунками очолюваної ним комісії, збитки для України від виконання умов МВФ перевищать його кредити у 15 разів. Обіцяні кредити чи реально надані — не пояснив.

В обговоренні доповіді Віктора Пинзеника не брали участі представники чотирьох фракцій, зокрема Руху, «Реформ», «Державності» , які на знак протесту проти ранкової «розправи» над Левком Лук'яненком залишили зал.

Ганна РОМАНЦОВА.

Альтернатива є!

Ранкове засідання 8 лютого

Як і очікувалося, засідання розпочалося з того, що депутати розділилися на дві групи. Одна лишилася в залі, друга — піднялася на балкон, де сидять журналісти і гості. Саме так три фракції — «Реформи», «Державність» і Народного Руху України — протестували проти невизнання депутатських повноважень Левка Лук'яненка.

У залі лишився 251 депутат.

На «розминці» народні обранці довго з'ясовували, чи правомочна за таких обставин ВР. На думку голови Комісії з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів Петра Шейка, ВР може приймати рішення складом не менш як 269 депутатів.

Тоді Голова ВР Олександр Мороз прийняв рішення: оскільки зареєструвалося 306 депутатів, сесія правомочна.

Після цього народні обранці приступили до обговорення прохання уряду про додаткову емісію в розмірі 25 трильйонів карбованців. Перед депутатами виступив перший віце-прем'єр Віктор Пинзеник.

Більшість промовців підкреслювала, що вони бояться голосувати за емісію, але мусять, бо треба покрити дефіцит бюджету.

Водночас депутат Наталя Вітренко повідомила, що нинішньому курсові уряду все-таки альтернатива існує. І не одна.

Однак прийняти рішення до обідньої перерви депутати так і не змогли.

Володимир КОРОЛЮК.

Депутатський прогноз

«Я бачу перші росточки стабілізації економіки»

ІНФОРМАЦІЯ першого віце-прем'єр-міністра України Віктора Пинзеника про виконання постанови Верховної Ради від 18 листопада «Про постанову КМ України № 733 «Про ціноутворення в умовах реформування економіки» викликали різні оцінки серед депутатського корпусу. Ми попросили прокоментувати її і висловити свій погляд на майбутнє нашої економіки народного депутата України Дмитра ПОПОВА.

— Хоч інформація Віктора Пинзеника, сказав він, — була на суто конкретну тему, вона вийшла на перспективу нашого економічного життя. Згоден я з ним у його баченні перспектив розвитку макроекономіки. Шкода тільки, що він обминув таку гостру тему, як прожитковий мінімум людини в нинішній час. Адже визначення розміру мінімальної зарплати, про яку він казав, ще ні про що не каже.

Розглядати прожитковий мінімум треба тільки у його зв'язку з інфляцією, бо ще одне затягування поясів — і народ просто не виживе, і реформи не матимуть своїх виконавців.

Наше майбутнє в тому — і я розділяю тут думку прем'єр-міністра — що емісія грошей нас не врятує. Спасіння держави у підвищенні виробництва, в його економічній ефективності.

На жаль, Кабінет міністрів і сьогодні не визначив пріоритет галузей, які швидко могли б поповнити бюджет, а значить, і достаток людини.

І все ж, попри все, я бачу контури поліпшення нашого економічного становища. Хоча б у тому, що нині, як мені здається, вводиться контроль за емісійними коштами. Якщо вони йтимуть суто за призначенням, на товаровиробника, а не десь по тіньових структурах, виробництво обов'язково підніметься.

Крім сказаного, для втілення планів уряду потрібні чітка вертикаль, продумана в цілому грошова політика, жорсткий контроль за експортно-імпортними операціями, бережне ставлення до інтелектуального потенціалу людей як у промисловості, так і на селі.

Реалізуючи сьогоденну програму розвитку держави, люди дедалі більше переконуються, що економіку врятує тільки виробництво. І ті, хай невеличкі росточки стабілізації, які де-не-де, але все ж таки помітно, дають надію на те, що ми уже виходимо на дорогу подолання важкої економічної кризи.

Пишемо нову Конституцію України

Голова Харківської міськради Євген КУШНАРЬОВ:

Якщо ми відвертаємося від політики і політиків, то останні починають вершити наше життя за власним розсудом

ХАРКІВСЬКА міськрада провела позачергову сесію, на якій схвалила в основному президентський проект закону про державну владу і місцеве самоврядування. Характерно, що з такого важливого питання на сесії навіть не відкривалися дебати. Кільком депутатам Верховної Ради від фракції комуністів і соціалістів не дали слова і показали на двері...

— Якщо відкинути всілякі підозри в диверсіях проти держави і народу України, то неважко зрозуміти, що суперечка точиться навколо питання про створення оптимальної моделі управління державою і суспільством, — каже голова Харківської міськради Євген Кушнарьов. — Вся історія людства, до речі, пов'язана з пошуком цієї найдосконалішої системи.

Сьогодні ми живемо в плюралістичному світі з ознаками багатопартійної політичної системи. Жодна із партій — уже за законом — не вправі претендувати на монопольну ідеологію, панівну роль у суспільстві. Тому вся відповідальність за управління суспільством, за ситуацію у державі лягла на плечі Рад. З власного досвіду можу зробити однозначний висновок: Ради для функції управління державою не готові. Не можуть і ніколи не зможуть її виконувати.

Світ давно вже обрав іншу схему організації життя суспільства, поділивши владу на законодавчу, виконавчу і судову. І схему поділу рівня влади, розділивши її на загальнодержавне управління і місцеве самоуправління.

Як далеко має поширюватися державна вертикаль? Якщо зважити на той же світовий досвід, то, як правило, — до рівня територій: область, сільський район. Ну а далі, де безпосередньо живуть люди і прагнуть реалізувати себе як особистість, має діяти місцеве самоуправління. Законодавцю достатньо лише визначити обов'язки і повноваження місцевих і загальнодержавних органів влади для того, щоб виникла ситуація органічного й ефективного розв'язання питань державного рівня і місцевого значення. Це класична схема, за якою облаштований весь сучасний цивілізований світ.

— Опоненти можуть заперечити: в такому разі між державними і місцевими органами управління відбувається розрив, за яким неодмінно виникне розрив інтересів.

— Та ні ж. Бо знову ж таки у світі заведено частину державних повноважень делегувати місцевому самоврядуванню. І от сьогодні виникла принципова суперечка навколо того, хто їх здійснюватиме. На думку авторів закону про місцеві Ради, це мають робити Ради, тобто представницькі органи. Але тоді вони втягуються у виконання функцій виконавчої влади і тим самим порушують класичну схему поділу гілок влади. Якщо спиратися на світовий досвід, закладений в основу президентського закону, то виконавчі державні функції повинні частково передаватися головам Рад і підпорядкованим їм виконавчим органам. За своєю природою вони завжди аполітичні, Ради ж завжди багатопартійні, нерідко депутати стоять на діаметрально протилежних позиціях. Як може в такій ситуації один колегіальний орган диктувати свою волю іншому колегіальному органу?

Нічого, крім протистояння, така підпорядкованість не принесе.

Функції представницьких органів влади на рівні регіонів мають бути чітко визначені законом і забезпечувати, наприклад, прийняття обласного бюджету, комплексних регіональних програм тощо. А за все інше відповідати перед Конституцією і народом повинні державні і місцеві органи влади.

— Противники вашої точки зору схильні вважати, що, ліквідувавши Ради, «народне око», представники виконавчої влади, чиновники нарешті одержать можливість безконтрольного і необмеженого розкрадання держави.

— Щодо контрольних функцій з боку Ради, то я б не перебільшував їхню роль. Навпаки, можу навести десятки прикладів, коли окремі депутати, депутатські групи намагаються створювати і нерідко створюють різноманітні органи і структури з однією метою — розв'язати свої проблеми.

А якщо говорити про приватизацію, то, безумовно, за всім цим процесом потрібний жорсткий контроль. Однак передусім необхідно створити нормальні умови приватизації. Кожна людина повинна чітко знати, яка її доля у загальнодержавній власності, а головне — механізм її одержання. А далі — то вже справа кожного — примножити її чи, даруйте, продати з похмілля.

А взагалі, коли люди відвертаються від політики і політиків, то останні починають вершити наше життя за своїм власним розсудом. Це було не раз у нашій історії. Потім народ прокидається, але вже тільки ціною неймовірних зусиль і незлічених жертв може налагодити собі нормальне життя. Тож і Конституційний закон, і те, яким буде Основний Закон України, не повинно залишати байдужими громадян, нібито далеких від політики. Адже це регламент життя для кожного з нас.

Бесіду вів Микола КОСИЙ.
Харків.

За допомогою — до Верховної Ради України

ЩОДНЯ до Верховної Ради України звертаються сотні громадян. Їхні звертання — чи це відгуки на події в країні і за кордоном або на діяльність Верховної Ради України, чи пропозиції про удосконалення чинного законодавства, чи заяви і скарги з особистих питань — завжди були важливим джерелом інформації, яка уважно вивчається і враховується в роботі постійних комісій Верховної Ради України над проектами законів або використовується Секретаріатом Верховної Ради для відновлення порушених прав громадян, усунення недоліків у роботі державних органів.

Одні громадяни звертаються до Верховної Ради України, надсилаючи листи і викладаючи в них суть справи. Інші, вважаючи порушувані ними проблеми надто важливими, звертаються особисто, приїжджають у цей скрутний час до Києва навіть із найвіддаленіших районів держави.

Для таких відвідувачів, а торік їх було майже 15 тисяч, у Верховній Раді організовано особистий прийом, який щоденно за графіком ведуть члени Президії Верховної Ради України та працівники Секретаріату. Приймання громадян провадиться в Приймальні Верховної Ради України, яка розташована по вул.Інститутській в будинку № 8, поруч зі станцією метрополітену «Інститутська». Про те, у який день приймає той чи інший голова комісії Верховної Ради, можна довідатись по телефону 293-23-15.

Зрозуміло, громадяни намагаються звернутися до голови тієї комісії Верховної Ради України (а їх більше двох десятків), до компетенції якої належить вирішення порушуваного питання. Однак, якщо громадянин звертається в інший день, його прохання чи пропозицію розглянуть працівники Секретаріату, а в разі потреби передадуть на розгляд у відповідну комісію Верховної Ради України.

Зміст звертань зачіпає всі сторони нашого життя: події в країні, стан справ у народному господарстві, в сфері науки, культури, народної освіти, соціального і правового захисту тощо. Хтось хоче висловити свої міркування щодо внутрішньої і зовнішньої політики нашої держави, відносин з країнами СНД, хтось — свою думку про прийнятий закон.

Але у більшості звертань — конкретна людська доля, прохання про допомогу. Люди приходять, щоб зустрітися зі своїм депутатом, одержати консультацію у працівника Секретаріату, викласти претензії до якогось державного органу чи службової особи, попросити захисту від свавілля чиновників тощо. Вони покладають останню надію на справедливе розв'язання питання, відновлення порушених прав, наполягають на прийомі керівництвом Верховної Ради України та членами Президії Верховної Ради України. Такі звертання розцінюються як високий вияв довір'я до Верховної Ради України, і тому вживаються всі заходи, щоб у міру можливості допомогти відвідувачеві.

Такого підходу до звертань вимагає і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, подаючи в цій справі приклад чуйного ставлення до запитів громадян. Зокрема, читачі газети «Голос України» мали нагоду переконатись у цьому, спілкуючись із ним, а також із першим заступником Голови ВР Олександром Ткаченком, за допомогою прямого телефонного зв'язку.

Моральне задоволення приносить повідомлення громадян про позитивне розв'язання порушених ними питань. До речі, майже кожне третє звертання, взяте у Секретаріаті Верховної Ради України на контроль, дістає позитивне реагування у виконавчих структурах. На жаль, можливості держави не дають змоги задовольнити всі прохання. Та й скарги громадян іноді бувають необгрунтовані.

А от нещодавно від учительки, багатодітної матері Стахнюк Тетяни Петрівни з Чернігівщини, яка 4 роки оббивала пороги місцевих органів, надійшов лист такого змісту:

«Хочу щиро подякувати тим людям, які допомогли нам одержати квартиру. На жаль, не знаю ваших імен і прізвищ, але дай Боже вам здоров'я і щастя, що ви не відмовили в допомозі і що до трьох моїх листів до вас поставилися з співчуттям. Сільрада купила будинок окремий, і ми переселились. Ще раз дуже дякуємо. Тетяна Петрівна і сини Володя, Михайло, Андрій та Петро».

На характері та кількості звертань громадян до членів Президії Верховної Ради України позначилась глибока економічна криза, великий дефіцит бюджету, падіння життєвого рівня населення, зростання злочинності.

Найбільше нарікань — на недостатній соціальний захист пенсіонерів, ветеранів, інвалідів, самотніх громадян, недосконалість пенсійного законодавства, низьку оплату праці лікарів, учителів, учених та інших працівників бюджетної сфери. Кількість звертань із цих справ значно збільшилась після введення в дію постанови Кабінету міністрів України від 21 жовтня 1994 року та наступного обвального підвищення цін на продукти харчування, промислові товари та тарифів на комунальні й побутові послуги.

Про гостру негативну реакцію в суспільстві на ці непопулярні заходи уряду повідомляють громадяни під час особистого прийому, зокрема у голови Комісії Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці Юрія Буздугана. Вони вимагають, щоб Верховна Рада вжила рішучих заходів до виправлення становища.

Працівниками комісії та Секретаріату Верховної Ради узагальнено всі звертання, що стосуються цієї проблеми, матеріали розглянуто на засіданні Президії, враховано під час прийняття постанови Верховної Ради України. Доручення урядові з цього питання перебувають на контролі.

Чимало громадян звертаються на особистий прийом до голів комісій Верховної Ради України — з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Володимира Буткевича, з питань молоді, спорту і туризму Олександра Яковенка, з питань правової політики і судово-правової реформи Володимира Стретовича, з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорія Омельченка та інших.

Порушення земельних прав громадян, необхідність посилення контролю за додержанням земельного законодавства, діяльність і доля колективних та фермерських господарств — такі теми переважають у звертаннях до Комісії Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села.

На особистому прийомі у голови цієї комісії — члена Президії Верховної Ради України Анатолія Даниленка — селяни просять допомогти усунути перешкоди, які чинять місцеві керівники у розв'язанні важливих життєвих питань.

Скажімо, перевіркою скарги М.Топигина на місці виявлено ряд грубих порушень законодавства, факти зволікання і безпідставної відмови з боку Вищедубечанської сільської Ради народних депутатів у виділенні скаржникові земельних угідь для організації селянського фермерського господарства. Вишгородській районній Раді народних депутатів доручено вжити заходів для усунення порушень. Взагалі останнім часом надходять чимало неоднозначних відгуків громадян на Указ Президента України про прискорення земельної реформи на селі. Здебільшого селяни протестують проти права купівлі-продажу земельної частки, пропонують інші варіанти роздержавлення землі, висловлюють думку, що паювання землі, вигідне саме по собі прогресивне, автоматично блокує розвиток нової форми господарювання на землі — фермерства. Порушені громадянами проблеми вивчаються в комісії і будуть враховані під час підготовки питання на розгляд сесії Верховної Ради України.

Проблеми, що виникли через економічну кризу у здійсненні програми, пов'язаної з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС, соціальним захистом людей, які потерпіли від цієї катастрофи, викликають багато заяв і скарг громадян. Чимало ліквідаторів із скаргами на порушення їхніх прав приходять на особистий прийом до голови Комісії Верховної Ради з питань Чорнобильської катастрофи Володимира Яценка.

Так, наприкінці грудня на особистому прийомі у нього побувало близько 20 чоловік. Група мешканців с.Потіївка Радомишльського району Житомирської області, переселена сюди із зони радіаційного забруднення, скаржилась на відмову керівників місцевого господарства передати їм у власність житло, побудоване за державні кошти для переселенців. Скаргу перевірять на місці працівник Комісії Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи та представники Мінчорнобиля України.

У кожному п'ятому звертанні порушуються питання зміцнення законності і правопорядку, посилення боротьби зі злочинністю, особливо організованою. Людей непокоять зростання жорстокості злочинів, відкрите розкрадання народного добра, нахабність мафії.

Велика кількість звертань стосується реформи економіки, політики цін і податків, енергопостачання, роботи зв'язку, підприємств торгівлі і комунального господарства.

Всі звертання, що надходять до Верховної Ради України, систематично аналізує відділ з питань звертань громадян Секретаріату Верховної Ради України, виявляє спільні причини звертань, їх тенденції, характер. Узагальнені дані мають народні депутати України, уряд, міністерства, відомства, місцеві органи влади.

Так, останнім часом узагальнено звертання громадян, що надійшли до Верховної Ради України у зв'язку із введенням у дію законів «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку». Записка надіслана для відповідного реагування Кабінетові міністрів України, місцевим Радам для усунення недоліків у практичній реалізації законів.

Узагальнено звертання громадян з питань діяльності агропромислового комплексу і соціального розвитку села. Матеріали за дорученням керівництва Верховної Ради України надіслано Мінсільгосппродові, Мінчорнобилю, Генеральній прокуратурі України, Верховній Раді Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським Радам народних депутатів для врахування у здійсненні заходів із соціального розвитку села і подолання кризового стану агропромислового комплексу.

З рядом узагальнень ознайомлено народних депутатів України на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Звертання громадян допомагають депутатам вивчити і правильно оцінити становище в суспільстві, формувати державну політику, приймати нові закони.

Леся ГУСЄВА,
завідувачка відділу з питань звертань громадян Секретаріату Верховної Ради України.

Життя Рад

ПЛАТА ЗА «СТРАХ»

ЗАХІДНЕ Причорномор'я, відомо, багате морськими та річковими портами, що слугують воротами для експорту й імпорту найрізноманітніших вантажів, у тім числі й шкідливих хімічних речовин, нафтопродуктів. Так, з порту Південний іде до інших країн аміак, з Іллічівська — хлоркалій, в Одесі діє нафтоперевалочний комплекс. Сюди, а також до Ізмаїла, Рені, Білгорода-Дністровського залізницею й автотранспортом з усіх усюд, в тім числі з країн СНД, надходять мільйони тонн вантажів, які потім суднами відправляють за моря-океани. Йде потік товарів і в зворотному напрямку. Причому лиш мізерна частка всього, що транспортується, є власністю області чи їй призначена, решта — транзит. Не варто, мабуть, доводити, що все оте лягає немалим тягарем на плечі регіону: енергозабезпечення, водопостачання, каналізація, дороги, багато що інше зазнають подвійного — потрійного навантаження. А взяти екологічну безпеку — природа, люди не тільки під постійним ризиком, а й раз по раз потерпають від різних катаклізмів. І все це аж ніяк, вважай, не відшкодовують, хоча витрати області, в результаті її місцерозташування, порівняно з іншими регіонами непомірно зростають.

— Таку несправедливість, — каже заступник голови обласної Ради народних депутатів з виконавчої роботи Віктор Борисенко, — ми вирішили усунути. Рішенням сесії засновано позабюджетний фонд розвитку економіки області. Кошти до нього мають надходити передусім від тих, хто займається обробкою вантажів, тобто портів, а також від перевалки нафтопродуктів іншими підприємствами й організаціями. У такий спосіб сподіваємося хоча б частково відшкодувати ті витрати, яких область зазнає внаслідок додаткового навантаження на виробничу й соціальну інфраструктуру під час проведення транспортних операцій.

Списів навколо такої пропозиції було зламано чимало. Ми й так ледь животіємо, ремствували декотрі з керівників підприємств, а тут ще оці додаткові витрати, — так і до банкрутства недалеко. По-перше, не прибідняйтеся, відповідали на те депутати, а по-друге, тільки на себе все не беріть, розділіть витрати зі своїми клієнтами. Власне, і в самому рішенні облради про надходження коштів до позабюджетного фонду розвитку економіки від здійснення вантажно-розвантажувальних робіт зазначено, що морські й річкові порти вже під час укладання угод з клієнтурою повинні обов'язково передбачати в них і відрахування коштів, у тім числі валютних, до позабюджетного фонду. У яких розмірах? Спочатку в проекті рішення сесії йшлося про тверді 5 відсотків від суми договору з кожним із клієнтів. Та згодом, після дискусій, сесія вирішила за ліпше застосовувати диференційований підхід, адже є порти багатші і є бідніші, їх платіжна спроможність залежить від вантажообороту, кон'юнктури на світовому ринку на ті чи інші товари тощо. Платежі до позабюджетного фонду відраховуватимуть, записали, в сумах до 5 відсотків від суми кожного з договорів, отже, місцеве «мито» може бути й менше. Можливості кожного порту уважно розглядають Головне управління економіки облвиконкому та Державна податкова інспекція по Одеській області. На останню покладено й контроль за вчасним та повним переведенням коштів до позабюджетного фонду. А самі умови такого переведення визначено в договорах портів з обласною Радою, що їх тепер укладають.

Ще одне солідне джерело поповнення позабюджетного фонду — від здійснення перевалки нафти й нафтопродуктів. Тут облрада, прийнявши відповідне рішення, уклала договори з Одеським підприємством з експорту й імпорту нафти й нафтопродуктів, виробничо-комерційною фірмою «Одеснафтопродукт», Одеським морським торговельним портом та Одеською залізницею. Саме вони, та й Україна в цілому, постійно відчувають дефіцит енергоносіїв, але транспортують мільйони тонн нафти й продуктів з неї, що належать державним та комерційним структурам країн СНД, інших держав. А це вимагає від регіону додаткових клопотів і витрат. Зиску від отакого шкідливого й клопіткого транзиту, плати, так би мовити, за страх, за додаткове навантаження на виробничу й соціальну інфраструктуру, та пов'язані з цим витрати регіон, по суті, не одержував. Хіба ж це справедливо? Хіба ж можна без належної компенсації якось вибратися із скрути?

Сьогодні, мабуть, ніхто достеменно не скаже, якою мірою вагомим може бути отой позабюджетний фонд, що за задумом має посприяти стабілізації економіки області. Принаймні відрахування очікуються немалі — і карбованцями, і вільно конвертованою валютою. А «дірок», які за рахунок цього слід латати, в регіоні задосить.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

У номер!

• *Київ*

За довгим, але вузьким столом

(Початок на 1-й стор.)

Американці, як вони заявили, приїхали втілювати в життя спільну вашингтонську заяву президентів двох країн щодо боротьби з організованою злочинністю. Джеймс Стейнер висловив надію і разом з тим упевненість, що відносини між «органами» розвиватимуться. «Ми хочемо, щоб ця робота була рівноправною та партнерською, а не у вигляді відносин між учителем та учнем», — додав він. Григорій Омельченко відповів, що теж упевнений у плідних перспективах, і нагадав, що в липні минулого року керівництво ФБР, представники американського сенату і відповідні українські міністерства підписали спільне комюніке правоохоронних органів США та України. «Цей документ уже дає можливість тісно співпрацювати», — зазначив він.

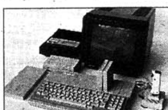
Отже, головні напрямки спільної праці такі: боротьба з контрабандою ядерних технологій і матеріалів; з організованою злочинністю; з фінансовою злочинністю; з наркобізнесом. Роботи — край, хоч і початий, але дуже і дуже просторий.

На фото: під час зустрічі.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Банк і офіс-95»

Понад 26 фірм із України, Росії, Німеччини та Франції беруть участь у виставці «Банк і офіс-95», яку з 6 по 11 лютого проводять у Києві Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків України та фірма «Зовнішекспобізнес».

Представлена продукція з Австрії, Німеччини, Англії, Південної Кореї, Франції, Японії, США та інших країн. Виставка проводиться втретє. Експозиція «Банк і офіс-95» відрізняється від попередніх перш за все тим, що в ній уперше представлені вітчизняні комп'ютерні технології, зокрема для захисту банківської інформації, розроблені спеціалістами акціонерного комерційного банку «Україна» спільно з фахівцями українських приладобудівних підприємств.

Актуальне інтерв'ю

БЕЗПРАВНИЙ, АЛЕ З НОМЕРАМИ

МИНУЛОГО тижня в Києві вітчизняний електромобіль вперше одержав державні номери, але, здається, серійним його виробництвом по українському бездоріжжю вдарити вдасться ще нескоро.

— Електромобілями в Інституті електродинаміки НАН України, — сказав завідувач лабораторії однойменного інституту Віктор Павлов, — займаємося понад 20 років. Вірніше, проектуємо й обкатуємо електричну їх частину. 1973 року обладнали електроприводом «Запорожець». Потім працювали з ВАЗівськими машинами. Після розпаду СРСР ЗАЗ залишився єдиним підприємством в Україні з випуску легкових автомобілів. Тому останню нашу модель розроблено на базі «Таврії».

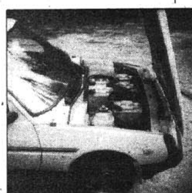
— Цікаво, а як стоять справи з електромобілем в індустріально розвинених країнах?

— Років десять тому його вважали там лише елементом міської сервісної інфраструктури: використовували для розвезення продуктів і пошти, для прибирання сміття. Останні 5—7 років цей альтернативний вид транспорту завоював Захід як засіб пересування в міських умовах і для приватного користування. Адже за дослідженнями зарубіжних спеціалістів більш як 80 відсотків усіх авто пробігає лише 60 км за добу. Машина з електричним двигуном проходить понад 100 км без підзарядження. Вже одне це визначає його властивості. А якщо врахувати до того ще й низьку ціну та ряд пільг для тих, хто купує й експлуатує цей екологічно чистий вид транспорту, цифра — понад мільйон — а саме стільки електромобілів курсує дорогами світу — здивування не викликає. Машини з електроприводом у багатьох країнах виставляють на продаж поряд з новими дорогими авто, і клієнт часто з «Мерседесом» купує й маленький електромобіль для поїздок містом.

— А наскільки український електромобіль конкурентоспроможний щодо світових аналогів?

— Остання система перед ними мало в чому поступається. За швидкості 40 км/год пробіг без підзарядження — 140 км. Для міста — показники непогані. До речі, розробками зацікавились німецькі колеги, і ми підписали попередню угоду про реалізацію «Таврій» з електроприводом у Німеччині.

— А перспективи серійного випуску є?

— Цим ми весь час і займаємося — спільно із заводом готуємо до промислового випуску вітчизняний електромобіль. Але поки що це більшою мірою напрацювання на майбутнє. Налагодити випуск електромобілів навіть невеликими партіями проблематично через відсутність фінансів. А це сильний стримуючий фактор.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото Віктора ПАВЛОВА.

Торги

Ціни склалися всупереч світовим

У приміщенні Національного банку України відбулися другі торги сільськогосподарських продуктів, у яких взяли участь великі оптові покупці, зацікавлені у великих обсягах (був, приміром, покупець на 5 тис. т гороху). Пропонуємо деякі цифри:

виставлено	стартова ціна (млн. крб./тонна)	к-сть продукта (тонн)	ціна продажу або зупинення торгів	к-сть продукта, придбаного за цією ціною
Пшениця (3 клас)	12,75	31,08	12	880
Ячмінь фуражний	12,0	1600	8,75	-
Ячмінь пивоварний	16,0	10305	10,0	-
Горох	16,5	742	13,0	-
Насіння соняшникове	35,0	508	28,0	33
Цукор	50,0	795	47,5	215
Масло рослинне	95,0	103	87	-

Підбиваючи підсумки торгів, голова НБУ Віктор Ющенко сказав: «Міжнародної ціни на аграрному ринкові України ще не існує».

Запитання — відповідь

У 1988 році застрахував пенсію (20 крб.) на 5 років. Сплачував щомісяця внески. Коли ж оформляв пенсію, то звернувся до Держстраху, щоб мені дорахували ті 20 крб. до пенсії, але почув відмову. Мовляв, 20 купонів треба одержувати щомісяця в районі. Але який резон їздити в район за цими копійками, якщо проїзд коштує 7 тисяч купонів?

П.ПРУС.

Трудовик Полтавської області.

Страховку можна додати до пенсії, — пояснили нам у Комітеті по нагляду за страховою діяльністю, — якщо про це було обумовлено в умовах договору.

Постскриптум

Найактуальніше питання?

Депутати міської Острозької Ради відхилили пропозицію щодо перейменування міста Острога на Остріг. Трудові колективи також віддали свої голоси за збереження історичної назви. Воно й справді: не писати ж, приміром, «князь Костянтин Острізький», навіть, якщо це звучить більш «по-українськи».

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Контакти

ПОРІДНИЛИСЯ ТРИ МІСТА

У Новій Каховці, що на Херсонщині, очікується зустріч керівників трьох поріднених віднині міст — самої Нової Каховки, французького міста Сен-Етьєн дю Рувре і англійського Гейтсхеда.

Це рішення виникло після того, як англійці нещодавно доставили новокаховцям автофургон гуманітарної допомоги для дітей-сиріт, інвалідів, малозабезпечених пенсіонерів, вихованців шкіл-інтернатів. Названі міста вже дружать між собою на двосторонній основі. Тепер, ознайомившись із проблемами молодого українського міста на Дніпрі, побратими намітили створити своєрідний троїстий союз, щоб скоординувати свої зусилля. Голова комітету Гейтсхеда пан Джім МакВільямс зазначив, що в його рідному графстві Тайн енд Веа готові відгукнутися на сьогоднішні проблеми каховців, які прагнуть пом'якшити вплив кризової ситуації на економіку краю.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

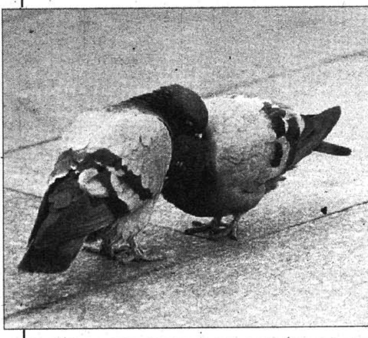
Херсонська область.

Виставки

ЗИМА. ДО КИЄВА ЗЛЕТІЛОСЯ ПТАСТВО

ТОЧНІШЕ, з'їхалось з різних міст України разом зі своїми господарями на виставку «Голуби і співочі птахи». Канарки, хвилясті папужки, голуби облюбували столичний планетарій і квартирували тут протягом трьох останніх днів минулого тижня.

Найбагатшою в експозиції виявилась голубина добірка — близько 35 порід. Серед них Київська, виведення якої ще в минулому столітті започаткували ченці Києво-Печерської лаври, трубачі з розкішними, майже павиними хвостами. А всього у світі близько двох тисяч порід.

За словами заступника голови Київського клубу голуб'ятників В. Максименка, голубиний генофонд зовсім збіднів. Все найкраще від нас давно перебралося на Захід. До того ж голуби тепер — втіха дорогенька. Щоб прогодувати 50 пар, доводиться відстібати до одного мільйона карбованців на місяць — то не кожному по кишені. От і рідіють лави ветеранів-голуб'ятників.

Добрим словом згадують ентузіасти В. Щербицького. Визначний був голуб'ятник. Та й для клубу старався — кожний його член одержував по 60 кг зерна щокварталу. Коли ж приїздив Брежнєв (а за Іллічем такий грішок бував, любив Генсек голуб'ят поганяти), Щербицький віз його до своїх голуб'ятників. «Молодці голуб'ятники!» — говорив, бувало, секретар ЦК обслузі, вигляваючи завислих у небі птахів. Мало хто з його почту удостоювався честі бути відзначеним таким чином.

І ще про виставку. Був там один істотний недолік: усі птахи тіснилися в клітках. А відомо ж, голуб красивий у польоті.

Галина КВІТКА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Спорт

НА МАЖОРНІЙ НОТІ

Фінішував груповий турнір у розіграші Кубка Європи з баскетболу серед клубів. «Київ-Баскет», який репрезентував нашу державу, завершив його на мажорній ноті. У присутності 1800 глядачів у залі «Меридіан» українська команда упевнено переграла один з найсильніших колективів на континенті, «Кроацію» з хорватського міста Спліт — 95:86 (43:47).

Найрезультативнішими у переможців були Олег Рубан — 29 очок та Євген Мурзін — 27. Аналіз «дебюту «Київ-Баскета» на євроарені ще попереду. А сьогодні ми вітаємо земляків з хорошою грою, перемогою і сподіваємося, що клуб демонструватиме стабільну гру й у національному чемпіонаті.

А боротьбу у півфіналі Кубка Європи від нашої підгрупи продовжать французький «Олімпік» з Антиба та грецький «Іракліс» (Салоніки).

Про фондовий ринок замовте хоч слово!

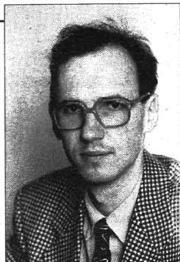
Про це просив ошуканий трастовою компанією дідусь, який продав квартиру за долари і переїхав до сина, щоб примножити ці кошти. Про це просив той, хто працює на Українській фондовій біржі. Їхні аргументи говорили про те, що ніякого фондового ринку в Україні немає і були переконливими. Це там, за кордоном, цінні папери обертаються інколи швидше, ніж гроші, оскільки вони і є той капітал — рушій економіки, що створює добробут капіталістів. А що у нас?

На УФБ

Фондовий ринок як необхідний інструмент боротьби з дефіцитом державного бюджету тільки-но зароджується. На загальну думку фахівців, якщо Україна має намір покривати дефіцит бюджету не шляхом тиражування грошей, а через розміщення боргових зобов'язань держави, інвестиційних фондів та компаній, мережу фондових бірж слід розширювати. А поки що цінними паперами торгує тільки Українська фондова біржа в Києві. До того ж у залі офіційного котування пропозиції лише від АСК «Укррічфлот» та банку «Україна», а в залі неофіційного котування — пропозиції 22-х емітентів. «Вважатимемо, що початок зроблено», — резюмує глава УФБ Валентин Оскольський.

*** Зареєстровано 1298 випусків акцій загальною сумою 34,9 трильйона карбованців.**

*** Зареєстровано 114 випусків інвестиційних сертифікатів з обсягом емісії 3,8 трильйона карбованців.**

ВІН ЖЕ НАРОДИВСЯ!

Коментар начальника управління кредитно-грошових відносин і цінних паперів Мінфіну Андрія ЛИТВИНА

— Ще два роки тому 90 відсотків обсягу ринку цінних паперів було представлено акціями кредитно-фінансових установ. Сьогодні ситуація докорінно змінилася. В процесі корпоратизації капіталу, роздержавлення підприємств випущено акцій на суму 28,1 трильйона карбованців, що становить 80 відсотків обсягу цінних паперів від загальної емісії. Це й дає змогу мені стверджувати, що фондовий ринок має честь засвідчити факт свого народження. Ми маємо справу вже не з цінними паперами банків, а з акціями відкритих акціонерних товариств, створених на базі приватизації державних підприємств.

Найважливіше зараз, хто і яким чином оформить свідоцтво про народження фондового ринку. Інакше кажучи, хто візьме на себе обов'язок щодо регулювання ринку цінних паперів. Загальна думка — це має бути самостійний орган виконавчої влади, припустімо — Комісія з цінних паперів. Потім — яким чином захистити права власника цінних паперів, насамперед — підприємств. Адже не секрет, що мають місце випадки, коли акціонерне товариство не бажає бачити в своїх акціонерах того чи іншого трудівника, або керівництво підприємств не бажає втрачати контролю над АТ і в цьому разі правами акціонера, м'яко кажучи, нехтують. Іншими словами, є потреба створювати незалежні служби, які за дорученням емітента займалися б перереєстрацією акцій, що купуються чи продаються.

Для упорядкування торгівлі акціями необхідно також розв'язати питання з депонуванням цінних паперів з допомогою так званих депозитаріїв. Тим самим до мінімуму знизивши ризики можливого зривання угод, спекулятивних операцій, втрат цінних паперів.

Зазначте, що ринок цінних паперів уникнув зловживань, що спостерігалися в діяльності довірчих товариств, так званих трастів. Певен, що організму новонародженого ринку не торкнеться вірус шахрайства й корупції, якщо ми на професійному рівні підготуємо на розгляд парламенту законопроект про цінні папери та фондовий ринок. Його розробляють професіонали.

Торги покажуть, наскільки ділові люди довіряють державі

Вперше

Згідно з постановою Кабінету міністрів № 586 з 1 січня ц.р. планувався випуск державних облігацій у розмірі 1 трильйона карбованців для фізичних осіб. Передбачалось, що номінальна вартість однієї акції становитиме 100 мільйонів карбованців. Найближчим часом Міністерство фінансів як емітент і Національний банк як агент УФБ мають намір провести емітаційний аукціон на Українській фондовій біржі з продажу цього виду цінних паперів.

Спостерігачі відзначають, що аукціон може пройти цілком успішно, попри певний елемент недовіри комерційних банків і підприємницьких структур до боргових зобов'язань держави. Підкупають 140 відсотків річних і набагато менший ризик, ніж при операціях на кредитному ринку. Сумніви посилює нестабільність економічного становища, не затверджений парламентом держбюджет і розмір його дефіциту, що істотним чином позначається на інфляційному кліматі.

Принаймні напередодні торгів висловлюються думки, що значну частину облігацій буде продано за ціну нижче номінальної, але торги покажуть, що довіра до держави ще збереглася.

Григір ЧОРНИЙ.

Валютні сертифікати пообіцяють валюту

Проекти

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ працює над проектом випуску ощадних валютних сертифікатів.

Передбачається, що він і виступить їх емітентом, а відтак — гарантом своєчасного повернення коштів і відповідно доходу. Як стало відомо з достовірних джерел, емісія здійснюватиметься у двох формах. Дематеріалізований для юридичних осіб (у вигляді записів на рахунку) і матеріалізований для фізичних осіб (з використанням паперових бланків). Строк погашення — один рік. Доход сплачуватиметься орієнтовно у розмірі 7,5 річних. Номінальна вартість сертифікатів для фізичних осіб 50,100, 200 доларів США, для юридичних осіб — 1000 доларів США.

Скандали

СУД ІДЕ. АЛЕ НЕ ЗАВЖДИ

З МОМЕНТУ, коли все майно держави поділили на кількість мешканців і таким чином одержали вартість приватизаційного сертифіката, кожен з нас став потенційним власником.

Потенційним, бо сертифікат іменний — ані дарувати його, ані продати, — а тільки обміняти на акції об'єктів, що приватизуються. Якщо не керуючись власними міркуваннями, то вдавшись по допомогу до фінансових посередників — довірчих товариств (так званих трастів) або інвестиційних фондів і компаній. Неспроможні оцінити роботу й перспективу того чи іншого підприємства і бажаючи якнайшвидше одержувати дивіденди, десятки тисяч потенційних власників України передавали свої грошові заощадження й ваучери на тимчасове обслуговування трастовим компаніям. Тим часом, Декрет уряду «Про довірчі товариства» дозволяв їм діяти у розмитому правовому полі, тобто — безконтрольно. Це з одного боку. А з другого — всілякі обмеження процесів приватизації, ліберальні вимоги до формування статутних фондів, відсутність страхових зобов'язань перед вкладниками на випадок знецінювання їхніх вкладів тощо дозволяли передбачити фінансові махінації задовго до того, як спалахнули скандали. Оскільки без довірчих товариств як фінансових посередників на ринку цінних паперів все-таки не обійтись, втрата довіри інвестора до фондового ринку загрожує погасити хвилю ваучерної приватизації. Та, схоже, уроки засвоєно. Невдовзі Декрет уряду зазнає змін: передбачено статутні фонди трастів довести до одного мільярда карбованців, встановити обов'язковий страховий фонд внесків і відповідальність трастів перед клієнтами. Однак хмари насуваються вже й на вторинний ринок цінних паперів, де механізм бухгалтерського обліку інвестфондів та інвесткомпаній не забезпечує доходу, достатнього для їхнього розвитку, а переоцінка приватизаційних паперів лише погіршує ситуацію.

І останнє. Вимоги обдурених вкладників захистити їхні права і відшкодувати збитки внаслідок «трастової сваволі», гадаю, не знайдуть відгуку в державі. Бо ж вона не відповідає за приватні рішення громадян, не є юридичною особою, щоб виступати позивачем або відповідачем у суді, не несе відповідальності по зобов'язаннях підприємств та організацій. Становище, втім, свідчить: коли під час укладання трастової угоди наявний здоровий глузд, то судовий розгляд між вкладником і фінансовим посередником в разі зриву боргових зобов'язань останнього все таки відбудеться.

Василь ТУРБОТА.

На усіх рівнях

Запасіться терпінням

За підрахунками Міністерства фінансів, для викупу цінних паперів, придбаних людьми за часів СРСР (державних облігацій внутрішньої позики різних років, державних казначейських зобов'язань тощо), виходячи з темпів зростання споживчих цін, потрібно відшукати в бюджеті близько 205 трильйонів карбованців. Індексацію вкладів населенню в установах Ощадбанку передбачається здійснити з розрахунку знецінення їх у 2200 разів.

Захищаймось, як можемо

Захистити заощадження і вклади громадян від ошуканства, на думку депутатів Миколаївської облради, має Положення про погодження розташування інвестиційних та трастових компаній та інших фінансово-кредитних організацій та їхніх підрозділів. Місцевий «закон» спричинили скандали на фінансовому і страховому ринках Миколаєва — тисячі громадян не можуть одержати вклади та відсотки по них у страхових компаніях та їх філіалах.

Довіряють, але перевіряють

При виконкомі Черкаської облради створено координаційну раду з питань цінних паперів та фондового ринку. Мета її — державний контроль за діяльністю довірчих товариств, інвестиційних фондів та інших посередницьких структур, котрі працюють з приватизаційними сертифікатами населення.

Юфа поїхав. З чим залишились акціонери «Меркурія»?

Раптовий від'їзд глави споживчого товариства «Меркурій» С.Юфи в Ізраїль (за офіційно прийнятою версією, для роботи і лікування) зайве підтверджує, що довір'я акціонерів здебільшого засновується не так на потенційних можливостях акціонерного товариства, як на авторитеті серед людей і особистій приязні до його керівника. Тим часом, відтоді, як С.Юфа поїхав, а акціонери АТ «Меркурій-інвест» залишилися, завмерла і курсова вартість їх цінних паперів. Проте численним вкладникам «Меркурія» не хочеться думати, що вони залишилися ...з носом, тобто пошилися в дурні, і 1300 відсотків річних дивідендів, обіцяних згідно з придбаними акціями, виявляться оманою.

Курси валют

	КУПІВЛЯ			ПРОДАЖ		
	USD	DM	RUR	USD	DM	RUR
Київ	135–145	88–95,7	30–35	143–145,5	93–94	33–35
Житомир	140–144	88	33–34	145–150	91–95	33,5–35,5
Кіровоград	145	87	32	150	92	35
Вінниця	143–145	92–94	35–37	150–156	98–103	40–43
Сімферополь	142–145	82–88	30–36	146–149	90–99	35–39

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів

Розділ I
Загальні положення

Стаття 1. Визначення Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Державний реєстр фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів (далі — Державний реєстр) — це автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі до бюджетів та внески до державних цільових фондів у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами України.

Стаття 2. Мета створення Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Створення Державного реєстру забезпечує:

повний облік фізичних осіб, які сплачують податки та інші обов'язкові платежі, з однозначною їх ідентифікацією;

організацію автоматизованої обробки інформації про сплату податків та інших обов'язкових платежів фізичними особами в режимі комп'ютерної мережі;

взаємодію державних податкових інспекцій з метою забезпечення контролю за правильністю та своєчасністю сплати податків та інших обов'язкових платежів фізичними особами;

організацію нормативно-довідкової інформації для взаємодії державних податкових інспекцій з іншими державними органами;

розвиток вітчизняного математичного забезпечення, засобів зв'язку та обчислювальної техніки.

Розділ II
Формування Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів

Стаття 3. Створення Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Державний реєстр створюється Головною державною податковою інспекцією України і складається з інформаційного фонду, що міститься у базах даних Головної державної податкової інспекції України, державних податкових інспекцій по Автономній Республіці Крим, областях, районах, містах і районах у містах.

До інформаційного фонду Державного реєстру включаються такі дані:

індивідуальні ідентифікаційні номери, що надаються фізичним особам-платникам податків та інших обов'язкових платежів і зберігаються за ними протягом усього їх життя;

загальні відомості про фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів відповідно до частини третьої статті 5 цього Закону;

інформація про сплату фізичним особам податків та інших обов'язкових платежів.

Роботи, пов'язані із створенням Державного реєстру, фінансуються з державного бюджету.

Стаття 4. Джерела формування інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Джерелами формування інформаційного фонду Державного реєстру є:

дані державних податкових інспекцій по районах, районах у містах і містах без районного поділу про фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів;

інформація підприємств, установ, організацій всіх форм власності, включаючи Національний банк України та його установи, комерційні банки, інші фінансово-кредитні установи, та фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності про суми виплачених фізичним особам доходів і утриманих з них податків та інших обов'язкових платежів;

інформація виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів та інших органів, уповноважених проводити державну реєстрацію (ліцензування) фізичних осіб-суб'єктів підприємницької та іншої діяльності;

відомості міських і районних відділів (управлінь) внутрішніх справ про громадян, які прибули на проживання в даний район або місто чи вибули з них;

відомості відділів реєстрації актів громадянського стану виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів про громадян, які померли.

Стаття 5. Порядок реєстрації фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

До Державного реєстру вноситься інформація про осіб, які:

постійно проживають в Україні, мають об'єкти оподаткування, передбачені чинним законодавством, і зобов'язані сплачувати податки та інші обов'язкові платежі;

не мають постійного місця проживання в Україні, але відповідно до чинного законодавства зобов'язані сплачувати податки в Україні.

Реєстрація фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів проводиться державними податковими інспекціями по районах, районах у містах і містах без районного поділу за місцем постійного проживання платників, а для осіб, які не мають постійного місця проживання в Україні, — за місцем отримання доходів або за місцезнаходженням іншого об'єкта оподаткування.

Під час реєстрації до облікової картки фізичної особи-платника податків та інших обов'язкових платежів вносяться такі дані:

прізвище, ім'я та по батькові;
дата народження;
місце народження (країна, область, район, населений пункт);
місце проживання;
місце основної роботи;
види сплачуваних податків та інших обов'язкових платежів.

Підприємства, установи, організації всіх форм власності, включаючи установи Національного банку України, комерційні банки, інші фінансово-кредитні установи, фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності, виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів, інші органи, уповноважені проводити державну реєстрацію (ліцензування) фізичних осіб-суб'єктів підприємницької та іншої діяльності, зобов'язані в місячний термін подавати до державних податкових інспекцій за місцем постійного проживання платників податків та інших обов'язкових платежів, а для осіб, які не мають постійного місця проживання в Україні, — за місцем отримання доходів або за місцезнаходженням іншого об'єкта оподаткування, відомості, передбачені частиною третьою цієї статті, для присвоєння ідентифікаційного номера фізичної особі.

На підставі відомостей, поданих підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, включаючи Національний банк України та його установи, комерційні банки, інші фінансово-кредитні установи, та фізичними особами-суб'єктами підприємницької діяльності, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, іншими органами, Головна державна податкова інспекція України надає фізичній особі-платнику податків та інших обов'язкових платежів ідентифікаційний номер і надсилає до державної податкової інспекції за місцем проживання фізичної особи або за місцем отримання доходів чи за місцезнаходженням об'єкта оподаткування картку з ідентифікаційним номером.

Зразок картки фізичної особи-платника податків та інших обов'язкових платежів, порядок її видачі встановлюється Головною державною податковою інспекцією України.

Зміни та уточнення щодо даних, занесених до Державного реєстру під час реєстрації, вносяться державними податковими інспекціями за місцем постійного проживання платників податків та інших обов'язкових платежів, а для осіб, які не мають постійного місця проживання в Україні, — за місцем отримання доходів або за місцезнаходженням іншого об'єкта оподаткування.

Стаття 6. Видання нормативних актів з питань формування Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Нормативні акти з питань формування Державного реєстру видаються Головною державною податковою інспекцією України.

Розділ III
Використання даних Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів

Стаття 7. Використання ідентифікаційного номера Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Ідентифікаційний номер з Державного реєстру є обов'язковим для використання підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, включаючи установи Національного банку України, комерційні банки та інші фінансово-кредитні установи в разі:

виплати доходів, з яких утримуються податки та інші обов'язкові платежі згідно з чинним законодавством України;

укладення цивільно-правових угод, предметом яких є об'єкти оподаткування та щодо яких виникають обов'язки сплати платежів;

відкриття рахунків в установах банків.

Первинні звітні та облікові документи, пов'язані з проведенням операцій, передбачених частиною першою цієї статті, які не мають ідентифікаційних номерів, вважаються недійсними.

Стаття 8. Використання даних Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів іншими державними органами

Дані Державного реєстру використовуються виключно для обліку одержаних доходів, об'єктів оподаткування, повноти та своєчасності сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Відомості Державного реєстру є інформацією з обмеженим доступом і надаються іншим державним органам відповідно до чинного законодавства.

Розділ IV
Забезпечення виконання цього Закону

Стаття 9. Обов'язки державних податкових інспекцій, юридичних осіб і фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів

Державні податкові інспекції зобов'язані своєчасно формувати та тримати в належному стані Державний реєстр.

Керівники і посадові особи підприємств, установ, організацій всіх форм власності, включаючи Національний банк України та його установи, комерційні банки, інші фінансово-кредитні установи, та фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності відповідно до чинного законодавства зобов'язані подавати до державних податкових інспекцій відомості про суми виплачених фізичним особам доходів і утриманих з них податків та інших обов'язкових платежів.

Фізичні особи-платники податків та інших обов'язкових платежів зобов'язані:

зареєструватися у Державному реєстрі з моменту виникнення об'єкта оподаткування чи сплати податків та інших обов'язкових платежів;

подавати до державних податкових інспекцій по районах, районах у містах і містах без районного поділу відомості про зміну даних відповідно до частини третьої статті 5 цього Закону протягом місяця з дня виникнення таких змін.

Стаття 10. Права державних податкових інспекцій

Державні податкові інспекції мають право:

перевіряти достовірність інформації, одержаної для занесення до Державного реєстру;

надавати інформацію з Державного реєстру іншим державним органам відповідно до чинного законодавства.

Стаття 11. Відповідальність за порушення цього Закону

Працівники державних податкових інспекцій, які ведуть Державний реєстр, за розголошення інформації про фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Фізичні особи-платники податків та інших обов'язкових платежів, які не подають інформації для занесення до Державного реєстру або подають її у перекрученому вигляді, притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Керівники і посадові особи підприємств, установ, організацій всіх форм власності, включаючи Національний банк України та його установи, комерційні банки, інші фінансово-кредитні установи та фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності за неподання або несвоєчасне подання до державних податкових інспекцій відомостей відповідно до частини другої статті 9 цього Закону притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про Державний реєстр фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів» з 1 січня 1996 року.

2. Кабінету Міністрів України:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про зміни і доповнення до законодавчих актів України, що випливають із Закону України «Про державний реєстр фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів»;

розробити план заходів щодо впровадження з 1 січня 1996 року Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ,
22 грудня 1994 року.

Колонка власкора

Факел пам'яті не гасне

У селі Поляховому Теофіпольського району стартувала обласна естафета культури, присвячена 50-річчю Перемоги. Після мітингу-реквієму кращі колективи художньої самодіяльності району, інших райцентрів Хмельниччини запалили факел ювілейного фестивалю.

В одних — відпустки, в інших — дві зміни

У січні багато які колективи області розійшлися на вимушені канікули. А виробниче об'єднання «Укрелектроапарат», що його очолює досвідчений організатор виробництва Євген Петраш, працює за повною програмою у дві зміни. Успішно працювало об'єднання і торік. У січні апаратники виготовили для потреб громадян тисячі трансформаторів, радіаторів, зарядних пристроїв, газорозподільчих станцій та багато іншої побутової техніки.

Подільська Атлантида

До найвідоміших поселень часів черняхівської культури належала Бакота — столиця подільського краю в XI — XIII століттях. Тільки за відоми нашим історикам часи це селище не раз руйнували і палили татари, турки, поляки. А воно відроджувалось, квітло яблуневими та вишневими садами. І несло споконвічну культуру. І тільки історичні рішення компартії знесли Бакоту з землі — воно опинилося на дні Дністровського водосховища.

Та пам'ять про подільську Атлантиду жива. «Бакота» — так назвали нову книгу професор Кам'янець-Подільського педінституту Іон Винокур та кандидат історичних наук з Київського інституту археології Павло Горішній. Вона багата на історичні знахідки, археологічні новини, зацікавить шанувальників національної культури.

Журналісти змінюють професію

Нелегко живеться журналістам газети «Край Кам'янецький», яку редагує Мар'ян Красуцький. І все ж дружний колектив організував понад 400 продуктових наборів для самотніх людей похилого віку. До наборів входили борошно, крупи, цукор, масло, консерви тощо. Раніше «краяни» провели свято для дітей, а також інші благодійні заходи. У цьому їм допоміг Петер Келлер — громадянин з Вісбадена, який з особливою теплотою ставиться до легендарного краю та його людей. Через посольство Німеччини в Україні журналісти висловили вдячність німецькому благодійнику.

Богданів ювілей переноситься?

27 грудня нинішнього року в Україні намічено відзначити 400-річчя від дня народження славного гетьмана Богдана Хмельницького. Республіканський та обласні оргкомітети розробили комплекс різноманітних заходів.

Тим часом день народження у гетьмана не 27 грудня, а 6 січня. Річ у тім, що скрізь у життєписі Хмельницького дати подавалися за юліанським календарем, що діяв в Україні до 1918 року. Той календар відставав від нинішнього на десять днів. Отож виходить, що ювілей гетьмана припадає на 6 січня 1996 року... Це підтвердив співавтор книги «Богдан Хмельницький. Хроніка життя та діяльності» професор Валерій Степанков.

«Емісія» в підпіллі

Працівники Хмельницького обласного управління внутрішніх справ затримали групу шахраїв, що торгували фальшивими російськими рублями. Як з'ясувалося, резиденція злочинців була розташована в Києві. Під час обшуку на київській квартирі було знайдено і вилучено 15 мільйонів російських рублів. Арештовано шість осіб. Ведеться слідство.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення і Кримінального кодексу України

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до №51, ст.1122) такі зміни і доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтями 41^1, 41^2, 41^3, 188^4, 188^5, 188^6 такого змісту:

«Стаття 41^1. Ухилення від участі в переговорах щодо укладення, зміни або доповнення колективного договору, угоди

Ухилення осіб, які представляють власників або уповноважені ними органи чи профспілки або інші уповноважені трудовим колективом органи, представників трудових колективів від участі в переговорах щодо укладення, зміни чи доповнення колективного договору, угоди, умисне порушення встановленого законодавством строку початку таких переговорів або незабезпечення роботи комісій з представників сторін чи примирних комісій у визначений сторонами переговорів строк —

тягне за собою накладення штрафу в десять мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 41^2. Порушення чи невиконання колективного договору, угоди

Порушення чи невиконання зобов'язань щодо колективного договору, угоди особами, які представляють власників або уповноважені ними органи чи профспілки або інші уповноважені трудовим колективом органи, чи представниками трудових колективів —

тягне за собою накладення штрафу до ста мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 41^3. Ненадання інформації для ведення колективних переговорів і здійснення контролю за виконанням колективних договорів, угод

Ненадання особами, які представляють власників або уповноважені ними органи чи профспілки або інші уповноважені трудовим колективом органи, представниками трудових колективів інформації, необхідної для ведення колективних переговорів і здійснення контролю за виконанням колективних договорів, угод, —

тягне за собою накладення штрафу в п'ять мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 188^4. Невиконання законних вимог органів Державного комітету України по нагляду за охороною праці

Невиконання законних вимог службових осіб органів Держнаглядохоронпраці України щодо усунення порушень законодавства про охорону праці або створення перешкод для діяльності цих органів —

тягне за собою накладення штрафу на працівників до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 188^5. Невиконання законних вимог органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України

Невиконання законних вимог службових осіб органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України щодо усунення порушень законодавства про охорону праці або створення перешкод для діяльності цих органів —

тягне за собою накладення штрафу на працівників до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб — до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 188^6. Невиконання законних вимог службових осіб державної інспекції праці Міністерства праці України

Невиконання законних вимог службових осіб державної інспекції праці Міністерства праці України щодо усунення порушень законодавства про працю —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб до десяти мінімальних розмірів заробітної плати».

2. Статті 41, 93, 94, 95, 231, 242^1 викласти в такій редакції:

«Стаття 41. Порушення вимог законодавства про працю та про охорону праці

Порушення вимог законодавства про працю —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, яким надано право прийняття на роботу, громадян — власників підприємств чи уповноважених ними осіб до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці —

тягне за собою накладення штрафу на працівників до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, громадян — власників підприємств чи уповноважених ними осіб — до десяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 93. Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів з безпечного ведення робіт у галузях промисловості

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів з безпечного ведення робіт у галузях промисловості та на об'єктах, підконтрольних органам Держнаглядохоронпраці України, —

тягне за собою накладення штрафу на працівників до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, громадян — власників підприємств чи уповноважених ними осіб — до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 94. Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів про зберігання, використання та облік вибухових матеріалів у галузях промисловості

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів про зберігання, використання та облік вибухових матеріалів у галузях промисловості та на об'єктах, підконтрольних органам Держнаглядохоронпраці України, —

тягне за собою накладення штрафу на працівників до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати і на службових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, громадян — власників підприємств чи уповноважених ними осіб — до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 95. Порушення правил і норм з ядерної та радіаційної безпеки при використанні джерел іонізуючого випромінювання

Порушення службовими особами підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, громадянами — власниками підприємств чи уповноваженими ними особами правил і норм з ядерної та радіаційної безпеки при використанні джерел іонізуючого випромінювання —

тягне за собою накладення штрафу до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 231. Органи державного комітету України по нагляду за охороною праці

Органи Держнаглядохоронпраці України розглядають справи: про порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, щодо безпечного ведення робіт, зберігання, використання та обліку вибухових матеріалів у галузях промисловості та на об'єктах, підконтрольних органам Держнаглядохоронпраці України, про порушення законодавства про надра, а також невиконання законних вимог органів Держнаглядохоронпраці України (частина друга статті 41, статті 47, 57, 58, 93, 94, 188^4).

Від імені органів Держнаглядохоронпраці України розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) за порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, щодо безпечного ведення робіт у галузях промисловості та на об'єктах, підконтрольних органам Держнаглядохоронпраці України, а також невиконання законних вимог органів Держнаглядохоронпраці України:

державні інспектори — штраф до чотирьох мінімальних розмірів заробітної плати;

головні державні інспектори, начальники інспекцій Держнаглядохоронпраці України та їх заступники — штраф до шести мінімальних розмірів заробітної плати;

начальники управлінь і відділів Держнаглядохоронпраці України та їх заступники — штраф до восьми мінімальних розмірів заробітної плати;

голова Держнаглядохоронпраці України та його заступники — штраф до десяти мінімальних розмірів заробітної плати;

2) за порушення законодавства про надра, нормативних актів про зберігання, використання та облік вибухових матеріалів у галузях промисловості та на об'єктах, підконтрольних органам Держнаглядохоронпраці України, а також невиконання законних вимог органів Держнаглядохоронпраці України:

державні інспектори — штраф до шести мінімальних розмірів заробітної плати;

головні державні інспектори, начальники інспекцій Держнаглядохоронпраці України та їх заступники — штраф до дев'яти мінімальних розмірів заробітної плати;

начальники управлінь і відділів Держнаглядохоронпраці України та їх заступники — штраф до дванадцяти мінімальних розмірів заробітної плати;

голова Держнаглядохоронпраці України та його заступники — штраф до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 242^1. Органи Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України

Органи Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 47–50, 52, 53, 54, 57–74, 76–83, статтею 84 (за винятком невиконання розпоряджень органів, що здійснюють державний санітарний нагляд), статтями 85–88, статтею 89 (щодо диких тварин), статтями 90, 91, 95, 153, 163 і 188^5.

Від імені органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) за адміністративні правопорушення, передбачені статтями 47–50, 52, 53, 54, 57–74, 76–83, статтею 84 (за винятком невиконання розпоряджень органів, що здійснюють державний санітарний нагляд), 85–88, статтею 89 (щодо диких тварин), статтями 90, 91, 153, 163 цього Кодексу, — головний державний інспектор України з охорони навколишнього природного середовища та його заступники, головні державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та їх заступники, головні державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища Чорного, Азовського морів та їх заступники, старші державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища, державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища;

2) за правопорушення, передбачені статтями 95, 188^5 цього Кодексу, — начальник Головної державної інспекції по нагляду за ядерною та радіаційною безпекою України та його заступники».

3. В абзаці другому статті 47 слова «у розмірі до п'ятдесяти карбованців» і «до ста карбованців» замінити відповідно словами «до семи мінімальних розмірів заробітної плати» і «до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

4. У статті 57:

в абзаці другому частини першої слова «у розмірі до п'ятдесяти карбованців» і «до ста карбованців» замінити відповідно словами «до семи мінімальних розмірів заробітної плати» і «до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

в абзацах других частин другої і третьої слова «у розмірі до ста карбованців» замінити словами «до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

5.В абзаці другому статті 58 слова «у розмірі до ста карбованців» замінити словами «до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

6. У статті 221 і частині першій статті 294:

слова «правопорушення, передбачені статтею» замінити словами і цифрами «правопорушення, передбачені частиною першою статті 41, статтями 41^1, 41^2, 41^3»;

після цифр «187» доповнити цифрами «188^1, 188^6».

7. Статті 230 і 232 виключити.

8. У пункті 1 частини першої статті 255 слова і цифри «органів Державного комітету Української РСР по праці і соціальних питаннях (стаття 188^1)» замінити словами і цифрами «органів Міністерства праці України (частина перша статті 41, статті 41^1, 41^2, 41^3, 188^1, 188^6)».

II. Внести до Кримінального кодексу України такі зміни:

1. Назву та частину першу статті 135 викласти в такій редакції:

«Стаття 135. Порушення вимог законодавства про охорону праці

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці службовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, громадянином — власником підприємства чи уповноваженою ним особою, якщо це порушення створювало небезпеку для життя або здоров'я громадян, —

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

2. В абзаці другому частини першої статті 219 слова «штрафом у розмірі до двохсот карбованців» замінити словами «штрафом до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

3. В абзаці другому частини першої статті 220 слова «штрафом у розмірі до трьохсот карбованців» замінити словами «штрафом до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати».

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ,
19 січня 1995 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення і Кримінального кодексу України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення і Кримінального кодексу України» з дня його опублікування, а статтю 188^6 Кодексу України про адміністративні правопорушення — після створення державної інспекції праці Міністерства праці України.

2. Кабінету Міністрів України:

до 1 квітня 1995 року привести рішення Уряду України, зокрема Декрет Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року №23–92 «Про оплату праці», у відповідність із Законом України «Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення і Кримінального кодексу України»;

до 1 липня 1995 року створити державну інспекцію праці Міністерства праці України.

3. До створення державної інспекції праці Міністерства праці України надати право розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення за порушення законодавства про працю, крім порушень законодавства про охорону праці: правовим інспекторам праці професійних спілок — у вигляді штрафу до двох мінімальних розмірів заробітної плати, головним правовим інспекторам праці професійних спілок — до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 15 грудня 1994 року.

Хроніка. Факти. Події

Перед вибором

укотре постала Україна напередодні зустрічі глав держав СНД в Алмати

(Початок на 1-й стор.).

Порядок денний цього зібрання передбачає розгляд 20 питань, серед яких, зокрема, проблеми поглиблення військового співробітництва у рамках підписаного два роки тому Договору про колективну безпеку (Україна погодилася з частиною його пунктів), формування єдиного митного простору як одного з етапів створення економічного союзу держав співдружності, створення міждержавного валютного комітету як першого кроку до валютного союзу країн СНД.

Господар — Президент Казахстану Н.Назарбаєв наполіг, щоб на зустрічі було обговорено також меморандум про підтримку миру й стабільності в країнах співдружності.

Зрозуміло, це лише частина проблем. Мають вони інтеграційний характер і скомпоновані у відповідності з політичною лінією, яку проводить Н.Назарбаєв. Він пропагував її і під час останньої поїздки до Москви. Там він одержав підтримку, отже, порядок денний вже визначено.

Проте не це викликає інтерес у спостерігачів. Як відомо, з кількох сотень рішень, прийнятих у рамках СНД, уповні не виконується жодне. Завтрашня нарада кілька разів переносилася. І хоча графік змістився на короткий термін, але часу вистачило, щоб у державах-учасницях відбулися суттєві зміни. Якби вона відбулася своєчасно: до чеченської кризи, до підписання митного союзу Білорусі, Казахстану та Росії, до підписання російсько-казахстанського военного договору, до робочої поїздки у Москву Президента України Л.Кучми, — порядок денний, атмосфера й результати її були б іншими напевне. Отож, головна увага наради буде прикута не до списку підписаних чи відхилених главами держав документів, а до політичної, державної поведінки президентів.

Алматинська зустріч повинна б стати лакмусовим папірцем для вирішення розкладу політичної ситуації на теренах СНД після вищеназваних подій. І серед решти держав може вирізнятися позиція України. Колишньою вона залишитися не може, нову, якщо не підготували заздалегідь, доведеться готувати на ходу і відстоювати вже за столом переговорів. Колишній ситуації в СНД покладено край, зустріч має це засвідчити. А перед нашою державою постав черговий вибір...

Сергій ДАНИЛЕНКО.

Таджикистан

Дружба—дружбою, а грошики... спільні

Виробництво золота на півдні Таджикистану є головною метою створення таджицько-британського спільного підприємства з розвідки і видобутку руд, які містять дорогоцінний метал. Ідею створення СП вже схвалив уряд Таджикистану. Місцева сторона надасть основні фонди, тобто самі копальні, а британська фірма внесе свою частку готівкою і необхідним устаткуванням.

Лілія ГЕОРГІЄВА, «Голос України» (з Москви)

Бої в Грозному та «війни» в Кремлі

***БЕЗГЛУЗДА** чеченська війна, супроводжувана величезними людськими та матеріальними втратами, призводить до помітних зрушень у кремлівських верхах. Боротьба за владу тут не припиняється ніколи, проте нині на перші ролі почали виступати фігури, яких дехто вже постарався списати в пасив.*

Йдеться, передусім, про Прем'єр-міністра Черномирдіна та його першого заступника Чубайса. «Відлучення» першого від англійської королеви під час її візиту до РФ з наступним викликом на килим до Єльцина й усунення другого з посади керівника Держкоммайна змусили свого часу зробити висновок про можливі відставки і Чубайса, і Черномирдіна. Як знати, коли б мав рацію Грачов з його «одним повітряно-десантним полком», провівши блискавичну операцію в Грозному, то все могло б у Росії піти іншим шляхом. Тим більше, що «свій» Грачов віднайшовся і на місце Чубайса: Полеванов діяв точнісінько, як командир ПДВ у довіреному йому «просторі приватизації». Та й «головкоми» заявили про свої серйозні амбіції. Приміром, перший віце-прем'єр Сосковець почав просто «перехоплювати» повноваження Черномирдіна, прямо підпорядковуючись «новому політбюро» — Раді безпеки при Президенті РФ. А інший «ідейний натхненник» «нового російського патріотизму», вчора ще капітан з горезвісної кадебістської «дев'ятки», а нині всемогутній генерал Коржаков зумів створити власну силову структуру, яка дає йому змогу істотно впливати на внутрішню і зовнішню політику російської держави.

Так вже повелося, що на цю країну справляє протверезливий вплив поразка. Історія того свідок. У Чечні сталося саме це. Реально окреслена можливість цілковитої міжнародної ізоляції Росії, голосні протести звсібіч, включно і російські регіони, сотні «похоронок», що посипалися не з далекого «Афгану», а зі своєї таки території, змусили Єльцина «притримати» Русь-тройку, що надто жваво кинулася було у бік жорсткого авторитарного режиму.

Саме ці події й зробили союзниками двох політиків, яких ще рік тому вважали б антагоністами. Однісінька властивість, притаманна вдачам Черномирдіна і Чубайса, не лише згуртувала і зблизила їх, а й знову підняла на гребінь хвилі. Ця властивість — здоровий прагматизм, за яким постає бажання зробити Росію квітучою демократичною країною, спроможною виборювати авторитет не тільки з допомогою ракет і автоматів Калашникова, а й більш цивілізовано. Повернення повноважень, дароване Єльциним цим двом, засвідчує і ще одне: хоч би хто і хоч би скільки казав про «некерованість» російського Президента, «тяжкий стан здоров'я», про те, що його «ведуть інші», Єльцин, як і раніше, залишається реальним повновладним керівником РФ. До речі, у такому самому контексті дійшов висновку і його нещодавній політичний радник Станкевич, який в інтерв'ю «Голосу Америки» сказав: «Єльцин чудово про все поінформований».

Та й інший висновок зроблено тим самим Станкевичем: чеченська авантюра практично цілковито позбавляє нинішнього хазяїна Кремля шансів на обрання 1996 року. То що, уважніше придивлятимемося до інших постатей?

Можливо, ми прийдемо скоріше...

На саміті глав держав СНД в Алмати 10 лютого делегація України братиме участь в обговоренні, передусім, економічних питань, заявив у Донецьку на прес-конференції увечері в п'ятницю Президент України Леонід Кучма.

Головне, слід налагодити механізм, щоб СНД запрацював, щоб інтереси всіх країн були однаковими, — сказав Л. Кучма.

Президент відзначив, що до порядку денного саміту СНД на його пропозицію внесено питання про інформаційне співробітництво в галузі наукових досліджень.

Водночас, за його словами, «майбутнє стосунків країн СНД — у двосторонніх відносинах». Президент Кучма відкинув зіставлення СНД з країнами Європейської співдружності, відзначивши, що «Європа ішла до цієї мети 30 років».

То хто ж тоді проти?

***ЦЕНТР** «Демократичні ініціативи» провів соціологічне дослідження, щоб дізнатися про ставлення киян до ідеї відродження СРСР. Який був би їхній вибір, якби сьогодні відбувся референдум щодо незалежності України?*

Результати виявилися досить переконливими і однозначними: 61 відсоток проголосував би за незалежність України, 15 — проти, 15 — не брали б участі у референдумі, 9 — своєї думки не визначили. Привертає увагу незвично високий для Києва відсоток тих, хто готовий узяти участь у референдумі. Якщо на останніх виборах до Верховної Ради активність була украй мала, то від вирішення питання про незалежність України мають намір ухилитися тільки 15 відсотків опитаних. Отже, репутація Києва як політично індиферентного міста невиправдана.

Серед прихильників різних політичних поглядів думки розподілилися так: 43 відсотка опитаних прихильників соціалістів та комуністів проголосували б за незалежність, але й 40 — проти, серед прихильників націонал-демократів віддали голоси за — 91 відсоток, радикалів — 100 відсотків, соціал-демократів — 70, лібералів — 90 відсотків. У групі опитаних підприємців жоден не висловився проти незалежності України, хоча вони, звичайно, й потерпають через обмеження економічного простору.

Результати опитування свідчать, що столиця за незалежність, попри всі негаразди.

Інформація «ГУ».

Політика є. Хто її проводитиме?

***СУВЕРЕННА** Україна проводить активну міжнародну політику. Одна з головних засад її успіхів — кваліфіковані дипломатичні кадри, яких за радянських часів у нашій республіці готувалося обмаль. Отже, цю проблему довелося вирішувати буквально «з нуля». А в перспективі — дедалі більша потреба у спеціалістах високого гатунку. Сьогодні про це розповідає начальник управління кадрів Міністерства закордонних справ України Леонід ГУР'ЯНОВ.*

— Хоча Україна й була одним із засновників ООН, у рамках СРСР її присутність на дипломатичній арені залишалася дуже обмеженою. Нині ситуація змінилася. Але, напевне, вона породила й нові проблеми...

— Справді, оскільки МЗС України займалося лише багатосторонньою дипломатією, у нас були представництва тільки при міжнародних організаціях — у Нью-Йорку, Парижі, Женеві та Відні. Що ж до центрального апарату міністерства, то у ньому працювали 60 дипломатів і 40 технічних співробітників. Із зміною політичної ситуації постала нова, головна для нас проблема: забезпечення кадрами значно зрослої дипломатичної служби.

Сьогодні МЗС України за штатним розкладом має 560 посад, з них 300 — дипломатичних. Це — не просто арифметичні зміни, а й свідчення факту перетворення України на повноцінну у дипломатичному смислі державу з новим комплексом проблем, які вона вирішує на міжнародній арені.

Красномовна обставина: закордонний апарат МЗС вже перевищує центральний, який працює у Києві. 50 наших установ у 38 країнах — погодьтеся, ці цифри дають певну уяву про масштаби роботи у нових умовах. І укомплектувати їх кадрами (так само, як і центральний апарат) треба було протягом досить короткого часу.

— А як ви знаходите кадри? Чи може у двері МЗС постукати — з метою працевлаштування — людина «з вулиці»?

— Вимоги до наших майбутніх співробітників чітко окреслені у Положенні про дипломатичну службу, затвердженому відповідним Указом Президента України. Людина має бути професіоналом у тій чи іншій галузі, з необхідною нам освітою, вільно володіти, як мінімум, однією іноземною мовою. В ідеалі — це юрист, історик або економіст-міжнародник, взагалі — людина, яка має досвід міжнародної роботи.

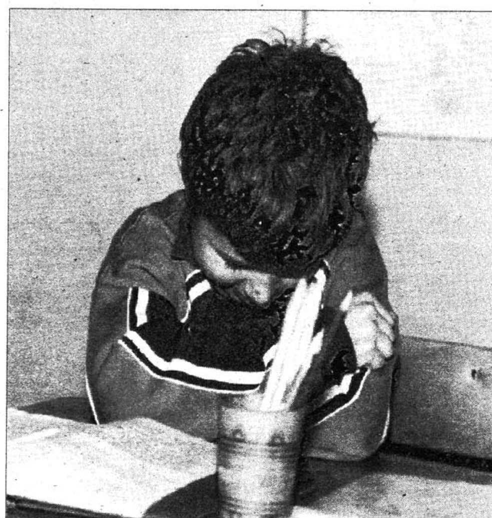
Є й можливості для інтегрування до нашої системи спеціалістів без приставки «міжнародник» — через курси підвищення кваліфікації, стажування за кордоном в українських посольствах чи тамтешніх наукових закладах. Що ж до пошуків кадрів, то ним займаються три відділи нашого управління: центрального апарату, закордонних установ, планування й підготовки кадрів. Ми «прочісуємо» академічні інститути, заклади Міністерства освіти, підтримуємо активний зв'язок з областями. (До речі, там є чудові спеціалісти, яких ми готові хоч сьогодні взяти до центрального апарату. Але стримує відсутність житла, відповідно — київської прописки. Бодай один будинок готельного типу значною мірою вирішив би проблему).

— Міністерство має не тільки поточні проблеми, а й перспективні плани?

— Так, проблеми є, але я далекий від песимізму щодо кадрової політики МЗС України. Постійно розширюється наша база кадрів. Крім Інституту міжнародних відносин при КДУ, вже працюють відділення міжнародних відносин при Львівському та Одеському університетах. Великі надії ми покладаємо на Дипломатичну академію, яка, сподіваємось, зрештою відкриється.

Інтерв'ю взяв Володимир САВЦОВ.

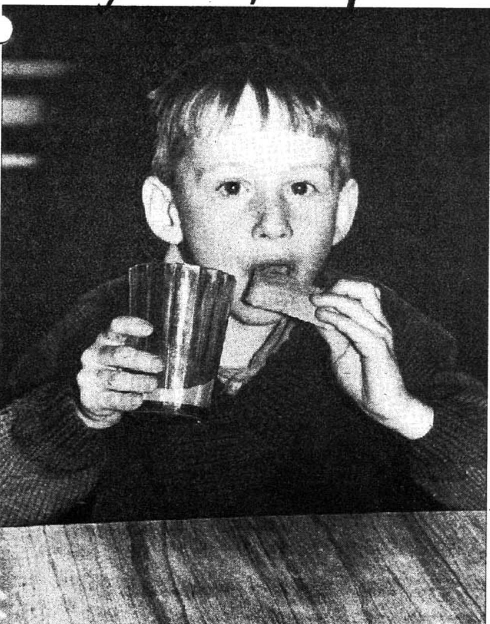

Чуєш, брате мій

Маючи нормальний слух, ми з вами багато недочуваємо, нормальний зір — недобачаємо. І не переймаємося. Заспокоює гарантована перспектива колись добачити, дочути, дозбагнути. Не дай Боже, забери в нас цю перспективу — упадемо в трагедію. А коли й справді — недочуваєш? Цим милим дітям природа підсунула перешкоду на першому кроці життєвого марафону. У київській спеціальній школі-інтернаті № 9 гризуть граніт науки ті, в кого знижений слух. А граніт, він для всіх однаковий. Інваліди дитинства, а успішно закінчують школу, вступають до вузів, працюють. Діти мобілізовані на те, щоб компенсувати відсутність однієї перспективи іншою.

Інтернату виповнюється 30 років. Він пишається і своїми учнями, й своїми викладачами. І як може самотужки вирішує власні проблеми. Бо дітей треба нагодувати, вдягти, їм потрібні постільна білизна, медична апаратура, путівки в санаторій. І слухові апарати. А цього нам завжди бракувало. Суспільству, яке за великим рахунком досі недочуває.

Людмила МИКИТЮК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ГАЛЬМУВАННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ

може призвести до розвалу країни

МИНУЛОГО року відбулося найбільше поглиблення кризових явищ в економіці України. За попередніми даними, зниження виробленого національного доходу (порівняно із 1993 роком) становило 26,3 відсотка. Найбільші темпи падіння у промисловості — на 29,5 відсотка, будівництві — 35,5, сільському господарстві — 24,3 відсотка. Обсяг промислового виробництва знизився на 28,3 відсотка, що в 1,6 раза більше, ніж у 1991—93 роках. Особливо значний спад стався у вугільній промисловості, чорній металургії, хімічній та нафтохімічній промисловості, машинобудуванні та металообробці, промисловості будівельних матеріалів. Обсяг валової продукції сільського господарства зменшився на 17 відсотків. Валові збори основних сільськогосподарських культур значно менші, ніж у 1993 році, а продукції тваринництва вироблено на 10 відсотків менше, ніж торік. Ці цифри під час чергового засідання прес-клубу ринкових реформ навів голова Комісії Верховної Ради України з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку регіонів Валерій ЧЕРЕП.

1. Нижче падати нікуди

Внаслідок спаду виробництва, розладу фінансово- кредитної системи, відсутності власних коштів у замовників та обмеженості централізованих капітальних вкладень погіршився стан у інвестиційній сфері. Так, у 1994 році із 449 запланованих об'єктів, поіменно включених до державного контракту України, в експлуатацію введено лише 10. Від'ємне сальдо розрахункового торговельного балансу, за даними Держмиткому і прогнозної оцінки Мінекономіки, становило за 1994 рік 1,8 мільярда доларів США. Все це вкрай негативно позначилося на результатах виконання бюджетів усіх рівнів. Поглибилася платіжна криза, обсяг кредиторської заборгованості між підприємствами і організаціями становить 464 трильйони карбованців, дебіторської, відповідно, 351,8 трильйона карбованців. З цього можна зробити висновок, що рятувати економіку старими методами безнадійно. Необхідна якісно нова соціально-економічна і політична ситуація. Тому Валерій Череп вважає, що держава, виходячи зі своїх національних інтересів, повинна визначити стратегічну мету та поточні пріоритети структурної перебудови і реформування, а також сприяти її досягненню засобами як економічного, так і адміністративно-правового впливу. А в основу цього необхідно покласти внутрішні джерела накопичення та ефективне використання власних сил і ресурсів. Потрібно також законодавчо передбачити створення сприятливих економічних умов для ефективних галузей і виробництв усіх форм власності, які визначають економічний потенціал держави, водночас здійснюючи поступове згортання неперспективних виробництв.

2. «Ахілесова п'ята» промисловості

Якщо вдатися до аналізу причин спаду виробництва, без чого не можна вести мову про завтрашній день, зазначає Валерій Іванович, то основною причиною є відсутність енергоносіїв. Поки що ми змушені купувати 87 відсотків нафти та 83 відсотки газу. А за загальної потужності підприємств з переробки нафти у 62 мільйони тонн, минулого року вони переробили лише 17 мільйонів тонн. Отже, це «ахілесова п'ята» нашої промисловості. Тому нещодавно Верховна Рада прийняла рішення про будівництво нафтового терміналу в Одесі. Що мене найбільше здивувало під час обговорення цього питання, говорить Валерій Череп, то це те, що знайшлося досить багато депутатів, які виступали проти будівництва. Хоча всім зрозуміло, що не може така велика країна, як наша, з такою промисловістю, бути прив'язаною до однієї труби. І справа навіть не в тому, хочемо ми купувати сьогодні нафту в Росії чи ні, а в тому, що й сама Росія незабаром зіткнеться з подібними проблемами: якщо 5—6 років тому вона видобувала щороку 553 мільйони тонн нафти, то сьогодні планується видобувати лише 252 мільйони. До того ж на російських нафтопроводах дуже часто трапляються аварії, тому зрозуміло, що потрібно мати від трьох до п'яти джерел постачання. А ті договори, які раніше підписувалися із країнами Близького Сходу, не виконувалися через те, що ми не могли ні транспортувати нафту, ні приймати її. Не витримують критики і твердження, що на узбережжі Чорного моря сьогодні існує більше 10 терміналів — у нас їх немає жодного. Є нафтогавань в Одесі, але вона може прийняти лише 3—4 мільйони тонн нафти, а всі інші точки, які також називають терміналами, не що інше, як причали.

3. Підприємства не працюють, а банкрутів немає

Як же нам бути далі, запитує Валерій Череп. І відповідає — потрібно дивитися правді у вічі,а вона така: щоб вирішити мінімум проблем з енергопостачанням, окремі проблеми в агропромисловому комплексі, легкій промисловості, нам потрібно 18—20 мільярдів доларів. А в минулому році за експортними операціями ми заробили близько 9,5 мільярда, тож експортно-імпортний баланс у нас мінусовий. Відтак вихід лежить лише у повній реорганізації економіки. Бо коли кажуть, що останнім часом у промисловості справи ідуть нормально, то, як мінімум, це звучить наївно. Якщо спад виробництва сягає 40 відсотків, а всі підприємства працюють, усі працюючі отримують зарплату, а за даними Мінстату безробітних у нас 89 тисяч чоловік, то як цьому можна вірити? В дійсності мова може йти про 3,5—4 мільйони чоловік безробітних. Але всі розуміють, що поки не маємо закону про соціальну захищеність громадян, які завтра залишаться без роботи, ми не можемо оголошувати підприємства банкрутами.

У 1993 році ми планували приватизувати 23 тисячі підприємств. Результат — 2 тисячі 300. На 1994 рік запланували приватизувати більше 20 тисяч. Результат теж невтішний. Тож ці підприємства продовжують висіти на шиї держбюджету і часто замість того, щоб поповнювати його, самі потребують багато коштів. Минулого року бюджет за рахунок необгрунтованих пільг підприємствам та галузям недоотримав в середньому 6—7 відсотків. Тому Валерій Череп вважає, що ми не можемо говорити всерйоз про 5-відсотковий бюджетний дефіцит, якщо не переглянемо підходи до його формування. Так само найближчим часом потрібно прийняти поправки до закону про приватизацію, затвердити перелік підприємств, які не підлягають та які підлягають приватизації. За бажання їх можна залишити відкритими, щоб у будь-який момент внести поправки. А загалом на 1995 рік заплановано приватизувати 22 тисячі 700 об'єктів, у тому числі 8 тисяч середніх та великих підприємств. Причому, якщо у 1991—93 роках можна було говорити про хорошу чи погану приватизацію, наскільки швидко її треба проводити, то сьогодні питання стоїть по-іншому — гальмування або зупинка приватизації може призвести до розвалу країни.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Резонанс

Не «пост» і не «ретро», а поки що постійні розриви безперервності,

або Що слід зробити, щоб усунути й надалі уникати «розривів» у політичному і соціально-економічному розвитку нашого суспільства

СТАТТЯ «Пост» чи «Ретро» доктора економічних наук В. Черняка («ГУ» № за 13 січня 1995 р.) ще раз доводить, що ми живемо в «добу політичної вистави», де головна режисура (і коригування партитури) — за політичною елітою США.

Дж. Агамбен, італійський культуролог, котрий вивчає «суспільство вистави», пише про глобалізацію вистави, тобто про об'єднання політичних еліт Заходу і колишнього соцтабору. Яку ж роль відіграє наша демократична еліта, яка обслуговує номенклатурний клас, у цьому глобальному «суспільстві вистави»?

По-перше, руйнівну, що підтверджує сам автор статті:«Після путчу номенклатура шукала свої легітимізації через ідею незалежності. Вона запозичила чужі гасла, взяла до рук чужі знамена. Сталася диффузія частини націонал-демократів в комуністичну (?) номенклатуру... Номенклатура приватизувала (не без допомоги націонал-демократів у ВР. — **Авт.**) і владу, і власність. Вона розколола й фактично знищила опозицію. У стані номенклатури відбувається процес кланового структурування, а політичне структурування суспільства практично заморожене».

На цьому В. Черняк завершує викриття комуністичної номенклатури й аналіз розвитку нашого суспільства на сучасному етапі. Всі знають (окрім демократів), що комуністичної номенклатури не існує. Якщо розглядати структурування нашого суспільства з класових позицій (а так і має бути), то виконавча й законодавча влада де-факто в руках номенклатурного класу, що прагне парламентським шляхом прийти до влади де-юре. А шість груп і фракцій ВР готові дати владу саме йому, а не народові.

Що ж пропонує автор, що так «глибоко» і «яскраво» розкрив сутність комуністичної номенклатури? Та нічого! Бо, за його словами, відсутня фундаментальна і всебічно розроблена теорія перехідних суспільств і... існують певні політичні та соціальні сили, не зацікавлені у переході від старої до нової (якої? — **Авт.**) системи, що гальмують і спотворюють цей процес.

В. Черняк пропонує «теорію перехідних суспільств»? Звичайно, ні! Позаяк вважає, що державне будівництво і реформування може бути успішним лише на підставі консолідації нації!..

Кому така держава потрібна? Звичайно, еліті колишнього соцтабору, що об'єднується з елітою Заходу. Суть статті зрозуміла: В. Черняк закликає «дифузувати» решту, аби не порушити консолідацію нації, де всі, хто живе в Україні — українці, а в США — американці. Та в той же час автор стверджує, вірніше, згоджується з тим, що терени незалежної України населяють переважно радянські люди, які на березневому референдумі 1991 року проголосували «за збереження СРСР». Тож ми в СРСР — радянські українці так само, як у Канаді — канадійські українці. Чи це не так? І не потрібно США порівнювати з Україною, бо остання й почала існувати як держава і як член ООН у складі (союзі) СРСР. І тут немає жодних позитивних якостей нинішніх демократів, а негативні — перетворення народу України на ринок «вільної» праці для номенклатурного класу й закордонних інвесторів.

Підсумуємо. Будуючи соціалістичне суспільство, ми затрималися на другому етапі його побудови наприкінці тридцятих років: перехід від державної влади до народовладдя. А, як відомо, соціалістичне суспільство — суспільство класове (не кажучи вже про капіталістичне). За цей час (починаючи з НЕПу) було утворено номенклатурний клас (партійна еліта й господарча номенклатура), що не захотів поступитися владою народові. Так звані «сталінські репресії» з 1937 року стали тією трагедією для багатьох комуністів і некомуністів, що стояли на позиціях народовладдя. Та навіть ці репресії номенклатурного класу не підірвали підмурівку соціалізму.

Реформи на початку 60-х років завершилися палацовим переворотом: номенклатурний клас, змінивши М. Хрущова на Л. Брежнєва, зміцнив свої позиції. Постіндустріальний період розвитку СРСР затягнувся: загнивання соціалізму, як більш прогресивного ладу, стало неминучим. Результати — очевидні.

Номенклатурний клас (а не комуністична номенклатура) чекав на свій час і своїх супутників в особі демократів: «він запозичив чужі гасла...» і через ВР ухвалив закони про приватизацію, які гарантують їй стовідсотковий контроль над засобами виробництва і сировинним багатствами країни.

Номенклатурному класові не потрібно розробляти теорію перехідних суспільств: у них є порадники Заходу і свої. А демократів, схиблених, у прямому розумінні цього слова, на антикомунізмі, легко було примусити прийняти антинародні закони, що дають змогу загальнонародну власність привласнити 2—3 відсоткам співгромадян: номенклатурному класу, тіньовим, мафіозним структурам і обслужній інфраструктурі.

Це і без викривальної статті В. Черняка зрозуміло нам: робітникам, інженерному корпусові промисловості, наукових і проектних інститутів. Це і є той середній клас нашого суспільства, що його намагається створити Президент. Його створювати не потрібно. Йому треба передати засоби виробництва (ЗВ), створені його колишньою суспільно корисною працею, з урахуванням ефективності праці кожного. Надати право порядкувати і користуватися своїми ЗВ, у тому числі й контролювати їх використання в усіх сферах виробництва послуг.

На жаль, дії фракцій КПУ, СПУ у Верховній Раді, куди було передано відповідні розрахунки й механізм їх застосування із внесенням конституційних змін, і ухвала відповідних законів не відрізняються від демократів. Коло замкнулося?

Для консолідації нашого суспільства Верховній Раді потрібно в першу чергу:

призупинити дію законів про приватизацію і оренди з викупом, крім оренди підприємств, де створюватимуть ради трудових колективів, які беруть у державну оренду з довгостроковим кредитом засоби виробництва з амортизаційними відрахуваннями;

чітко схарактеризувати «виробничу» сферу суспільства, пов'язуючи її з виробництвом послуг за рахунок суспільно корисної праці, частина якої вкладена в СВ і становить капітал кожного трудівника після його виходу на пенсію, розмір якої визначається ефективністю вкладеної праці;

віднести до «невиробничої» сфери суспільства тих, хто з об'єктивних причин не може створювати послуги своєю суспільно корисною працею. Особливо виокремити в цій сфері суспільства пенсіонерів — хазяїв СВ за наслідками своєї суспільно корисної праці, які репрезентують на патріархальній основі інтереси всієї «невиробничої» сфери суспільства;

наділити кожну з названих сфер своїм правом власності. При цьому «виробнича» сфера суспільства на законодавчій основі отримує право власності на результати власної праці, а невиробнича сфера в особі пенсіонерів-власників — право власності на засоби виробництва.

І останнє. Консолідація у країні може бути лише на єдиній засаді: якщо держава — для народу. А це означає: народовладдя з низу до верху на всіх рівнях Рад. Ради мають бути двопалатні, які являють собою два рівноправні суб'єкти: тобто представників виробничої сфери нашого суспільства і невиробничої. Представники виробничої сфери захищають свої права як власники результатів власної праці, а невиробничої — як власники засобів виробництва.

Антагонізм двох колективних егоїзмів матиме місце під час складання щорічних бюджетів на всіх рівнях Рад, але це не антагонізм партійних (і номенклатурних) егоїзмів, інтереси яких далекі від інтересів більшості народу.

Володимир КАЛЕНЧУК,
керівник проектно-конструкторського бюро НВО реле та автоматики.
Київ.

Провінційні проблеми

«ВИ ЩО, ХОЧЕТЕ ВЛАШТУВАТИ В СЕБЕ РАЙ?»—

сказали в столиці мерові Куп'янська

***З** ПЕРШОГО грудня завмер Куп'янський ливарний завод — первородна ланка харківського (і не тільки харківського) машинобудування. А напередодні мер Куп'янська Василь Потапов повернувся з Києва з семінару, організованого для керівників місцевих Рад.*

Перші слова Василя Івановича, сказані спересердя: —За державу прикро, не можна такий завод розвалювати! Може, знайдуться розумні люди в Україні?

Питання про «розумних людей» дедалі частіше зависає в повітрі, здається, наскрізь просякнутому смогом відчаю та песимізму.

На семінарі перед головами міських Рад виступали люди розумні, керівники постійних комісій Верховної Ради, представники міністерств і Адміністрації Президента.

Місцеві «голови» слухали, думали... Мабуть, про те, що, повернувшись до своїх міст, їм знову доведеться розв'язувати нескінченні проблеми постачання населення: першу половину дня — молоком, другу — хлібом...

А київські «голови» їм про економічну й конституційну реформу, про лібералізацію цін і правову державу, про боротьбу з мафією.

Цікаво! Та — темна вода во облацех. На місцях — люди не заскладнені розмірковувань, а практичних дій. І вони прагнуть таких дій. Аби люди не вививали, а жили і життя налагоджували.

—Ось.., — показував Василь Іванович у київських інстанціях «Пропозиції Рад народних депутатів міста Куп'янська і Куп'янського району щодо проведення економічної реформи в Україні».

У відповідь:

—Ви що, хочете влаштувати в Куп'янську рай?

Стіна нерозуміння: «Якийсь там Куп'янськ!» А людям на місцях просто остогидло горіти в пеклі кризи. То чому ж ініціативу знизу сприймають не інакше як бажання побудувати Нью-Васюки в окремо взятому районі? Що, в Києві все самі знають, як проводити економічну реформу?

Голова Верховної Ради Олександр Мороз, прийнявши від Василя Потапова чималий том «Пропозицій...» (понад 70 сторінок), і вислухавши, в чому річ, зацікавився... Том цей тепер читають помічники, радники, експерти, депутати.

І, може, не так важливо, що «вони всі» про це подумають? Важливо, що «Пропозиції...» ці з дуже зухвалими словами в назві «...щодо проведення економічної реформи в Україні» вже вийшли за провінційні рамки. І якщо «велика влада» цього голосу з провінції не почує, то «влада мала» — район і місто Куп'янськ — добиватимуться проведення локального соціально-економічного експерименту. Бо ж нічого кращого, ніж перевірка на практиці будь-якої теорії, людство ще не придумало.

—Чесно кажучи, — сказав Василь Іванович, — починали ми, не думаючи про таке глобальне завдання. Нам важливо було напевне знати, що відбувається з економікою міста і району за умов кризи, яка динаміка розвалу, які тенденції. Знати, щоб зробити все від нас залежне, тримати процеси під контролем, знаходити оптимальні виходи зі скрутних ситуацій, в які щоденно ставить нас життя...

Рідкісне в наші дні явище — в Куп'янську зібралася команда однодумців. Не тільки економісти, бухгалтери підприємств та комерційних структур, а й досвідчені керівники. Конкретну економіку вони вивчали не за підручниками і статистичними таблицями, а день у день на своєму підприємстві, в своїй фірмі.

—Автори даної програми, — веде далі Василь Іванович, — взяли за основу для своїх пропозицій параметри, пов'язані з діяльністю підприємств: інфляцію, зарплату, ціноутворення, оподаткування, інвестування виробництва, а також проблеми формування та витрат бюджетних коштів...

Та створити всі передумови для подолання кризи самій лише місцевій владі не під силу. Потрібні рішення «великої влади». На рівні економічної політики держави. І бригада куп'янських ентузіастів упевнено виводить на титульному аркуші своєї програми:

«Мета — знайти способи зупинення кризи, а також створити передумови до розвитку економічного потенціалу країни задля підвищення життєвого рівня населення».

Василь Потапов розповідає:

—Пропозиції щодо способу розв'язання проблем суттєво відрізняються від того, як їх намагається розв'язати уряд, але не суперечать основним напрямам виходу з кризи, схваленим Верховною Радою. Ми спиралися на думку керівників і спеціалістів провідних підприємств та вчених-економістів усього Харківського регіону і... визнали, що наші пропозиції можна використати в загальнодержавному масштабі. Сьогодні, як ми вважаємо, вже мало констатації, чому стоять наші заводи. Важливо знайти мотивації до роботи, до виходу з кризи. Звідси способи, що ми їх пропонуємо: послабити податковий тиск на суб'єкти господарської діяльності, створити системи інвестування виробництва в регіонах, зробити жорсткішим контроль за цілеспрямованим використанням бюджетних коштів, збільшити частку заробітної плати у вартості товару, що підвищить купівельну спроможність населення, пожвавить грошовий і товарний обіг в економіці.

І ще. Потрібна зацікавленість місцевих органів влади. А яка сьогодні може бути зацікавленість, коли тільки 10—15 відсотків необхідних коштів залишається на долю місцевих Рад? Тому намічено створити бюджетні інвестиційні фонди, поповнювані за рахунок податкових відрахувань, на вигідних умовах вкладених прибутків підприємств та коштів громадян.

Василь Потапов переконаний: керувати економікою можна «звідти» (з Києва, Харкова), а фінансувати економіку потрібно «звідси» (тобто на місцях). Можливість фінансового маневру — це і є сильна місцева влада! У цьому — головна суть задуманого в Куп'янську соціально-економічного експерименту.

Якщо там, у «великій владі», часто багато що «куплено», «поділено» і «продано», в тому числі ліцензії, кредити та інвестиції, то тут, у «малій владі», є й завжди будуть розумні люди, які, хочеться вірити, не залишаться самотні у своїх спробах врятувати «малу батьківщину», а отже — й Батьківщину! Україну!

А поки що? Першу половину дня — молоко, другу — хліб...

Олена ЗЕЛЕНІНА.

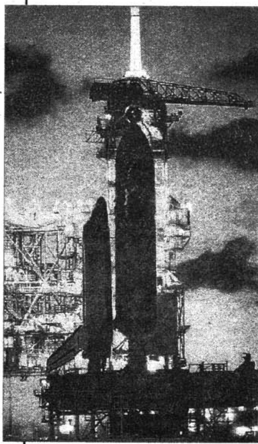
Куп'янськ
Харківської області.

Замість міжконтинентальних ракет — міжконтинентальне співробітництво

пропонує світовому співтовариству Україна, сповідуючи політику миру, добра і благополуччя

***Ц**ЕЙ засекречений об'єкт у Дніпропетровську досі називали «соткою». Але його призначення було відоме: тут випробовувалися двигуни стратегічних ракет, які створювали в конструкторському бюро «Південне» і виготовляли в цеху виробничого об'єднання «Південний машинобудівний завод».*

І ось вперше сюди завітали журналісти. Вони стали свідками закладання першого наріжного каменю під нову споруду, котра має започаткувати перетворення випробувального комплексу у комплекс нейтралізації міжконтинентальних балістичних ракет СС-19. Знищити їх Україна зобов'язалася згідно з договором Старт-1. Реконструкцію об'єкта здійснюватимуть за участю США.

В урочистій події з цієї нагоди разом з відповідальними працівниками міністерств оборони, закордонних справ і машинобудування, ВПК та конверсії України взяв участь Надзвичайний і Повноважний Посол Сполучених Штатів в Україні Уїльям Міллер.

Мітинг, скажемо чесно, викликав складні почуття. Україна послідовно відстоює миролюбну політику й подає приклад світовому співтовариству в цьому. Але треба зрозуміти й генерального директора Південмашу Юрія Алексеєва, генерального конструктора КБ «Південне» Станіслава Конюхова, начальника виробничого комплексу Геннадія Шевченка: тому, чим вони займалися у своєму житті і на що досі витрачалися шалені гроші, настав кінець. Прикро і шкода, що знищуватимемо створене нашим розумом і нашими руками, та ні в кого немає сумніву щодо обраного Україною курсу на роззброєння, — так сказав, зокрема, Юрій Алексеєв.

Та Україна тепер не має достатньо коштів для спорудження досконалого комплексу з нейтралізації ядерної зброї. Потрібні мільйони доларів. Ракети СС-19 поки що й не вилучають з бойового чергування тільки тому, що немає де їх знищувати. Йдеться про потребу так спалити залишки заракетного палива, щоб не забруднювати атмосферу, про майже стовідсоткове очищення різних газоподібних і рідких речовин та відокремлення коштовних металів — золота, срібла, платини. Згідно з окремими договорами про ліквідацію стратегічної ядерної зброї в Україні, як, наприклад, назвою Нанн — Лугар, саме Сполучені Штати мають надати фінансову й матеріально-технічну допомогу в будівництві та оснащенні потужностей з нейтралізації у Дніпропетровську. Роботи вестимуть спільно з американською компанією Моррісон-Кнадсен, яка забезпечуватиме й технічне обслуговування об'єкта.

— Сьогоднішня подія, — сказав на мітингу Посол США Уїльям Міллер, — знаменує кінець однієї ери, холодної і взаємної боязні, і початок другої — задля благополуччя обох наших народів.

З ним погодилися всі присутні.

Однак пролунали на мітингу й вимоги чітких гарантій безпеки для України та того, щоб й інші держави світу, передусім ядерні, на ділі підтримували наш приклад знищення грізної зброї. Ми свідомо, сказав заступник командувача 43-ї армії генерал-майор Микола Філатов, в односторонньому порядку знімаємо з бойового чергування стратегічні ракети, та нас турбує, що інші робити цього не квапляться. А хотілося б побувати на відкритті такого самого комплексу з нейтралізації, приміром, у Сполучених Штатах Америки.

Потім на прес-конференції було з нашого боку уточнення, що ми розраховуємо на розуміння, інтерес і підтримку не лише Сполучених Штатів, а й Франції та Англії — бодай на тому рівні, на якому їх виявляють Канада, Японія і Німеччина.

Виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» і КБ «Південне» — це величезний науково-технічний потенціал, сучасні виробництво, технології. Уїльям Міллер, певне, не задля компліменту сказав, що йому приємно перебувати там, де працюють найкращі в світі інженери та конструктори і нагромаджено унікальні досягнення в техніці. А ось на пряме запитання журналістів про долю цього потенціалу представник Міністерства машинобудування, ВПК і конверсії України Сергій Зеленюк прямо і відповів: є загроза його втрати.

Чи усвідомлюємо, що можемо втратити? Південмашівці уже сьогодні виготовляють найсучасніші і найбільш екологічно прийнятні на планеті ракетоносії. І здатні гідно долучитися до реалізації програм людства, спрямованих на освоєння космосу. Напрацьованим ними розробкам і вузлам для навколоземних космічних станцій і міжпланетних супутників немає аналогів. Тут справді готові до відповідного співробітництва зі Сполученими Штатами Америки та іншими космічними державами — потрібне лише взаємне бажання світового співтовариства. Потрібен вихід, точніше — доступ наших високих технологій і унікальних розробок на світовий ринок. Розробок, які поки що, скажемо прямо, не вельми вітають. Єдине, що в цьому тішить, це те, що Україну сприймають як потенційно сильного конкурента. Тільки, може, справді настають часи, коли весь світ має консолідуватися й об'єднаними зусиллями в інтересах людства, що його населяє?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Точка зору

Україна — не Чечня, але Росія та сама

Багатьом з нас неодноразово доводилося чути і читати принципові положення російської воєнної доктрини щодо неприпустимості застосування армії проти власного народу. Вони перегукувались із такими ж наголосами військового та політичного керівництва колишнього СРСР. Якими ж цинічними вони виглядають сьогодні, коли ллється кров у Чечні, вибухають ракети у хатах мирних людей! Мене часто тепер запитують, яку я про те маю думку. І хоча я не на військовій службі і вже більше року, як залишив посаду міністра оборони, ці події сприймаю дуже чутливо. Мабуть, крім загальнолюдських переживань за долю людей, які опинилися під бомбами, як також і політичної позиції щодо російської агресивності, мої оцінки цих подій формує і турбота моєї Батьківщини за мир і спокій на землі України.

Вважаю, що не захист людей за межами Росії передбачає російська політика, а стягування імперських земель під своє керівництво.

Подвійна правда щодо застосування війська з метою «наведення порядку в країні» існувала в Росії — Радянському Союзі з давніх-давен. Не торкаючись царського режиму або «сталінщини», згадаймо часи Хрущова, Брежнєва та й борця за «соціалізм з людським обличчям» «демократа» Горбачова — всі вони для забезпечення непохитності імперії та влади Комуністичної партії використовували збройні сили проти власного народу. Тепер цю ж прихильність демонструє Росія.

Власне, ніякої перерви в часі й не спостерігалося. У квітні 1989 року радянські війська придушували демократію у Тбілісі, у січні 1991 року у Вільнюсі «наводили порядок» також радянські війська, а у 1992- му в незалежній Молдові — вже російські. Кінець того року ознаменувався промовою російського міністра закордонних справ А. Козирєва на стокгольмській нараді НБСЄ, яка шокувала присутніх. «Не треба занадто фамільярно ставитися до «Великої Росії», — заявляв дипломат. — Територія колишнього Радянського Союзу є.... простором, де Росія має захищати свої інтереси всіма наявними засобами, включно військовими». Хоча у той же день цю глибоку думку пояснювали як жарт, як дипломатичний прийом, гадаю, скоріше то було випробування світу на реакцію. В наступному, 1993 році Росія вже сміливо діяла «миротворчими силами» у Грузії, втягувала у «рятувальні операції» сили Чорноморського флоту, створюючи на перспективу схожу ситуацію в українському Криму. У тому ж ключі діяв і російський парламент, коли у липні 1993 року приймав постанову про статус українського міста Севастополя. Президент Росії, який і раніше визнавав право націй на самовизначення, але тільки не на відокремлення від Росії, вже три роки видає накази своїм військам захищати російські інтереси в інших країнах, не кажучи вже про територію Федерації.

Виглядає так, що власний досвід і мовчазне спостереження Заходу додали Росії впевненості, бо вже з початком 1994 року російська дипломатія, військове керівництво і Президент почали настирливо вимагати в ООН, НБСЄ виправдання своїм агресивним діям. На їхню думку, надання російським військам, що втручаються силою у внутрішні справи інших держав, офіційного міжнародного статусу «миротворчих» було б цілком законним і зрозумілим для нормальних людей явищем. До якого ж цинізму треба дійти, щоб, розпаливши протистояння між людьми (йдеться про Грузію або Молдову), спровокувавши між ними різню і стрілянину, пропонувати «миротворчі» послуги своєю армією і дипломатичне посередництво у припиненні «міжнаціонального конфлікту».

Чечня не виняток із цього контексту. Російські амбіції грунтуються на скромному бажанні російських політиків перебрати на себе функції колишнього Союзу. Їм не шкодить, що Союз складали п'ятнадцять республік, а Росія тільки одна серед «рівних». Це ще одне свідчення того, що ніякого рівноправ'я між тими «сестрами» ніколи не було. Тепер російська дипломатія намагається повернути Росії те, що їй завжди належало і було дещо розмите «парадом суверенітетів» — право господаря на території колишньої імперії. Відсутність такої можливості російські міністерства відчули відразу, як тільки було розігнано міністерства союзні. Відчули тому, що в них починали працювати ті самі начальники з деякими тільки перестановами. У всякому разі психологія і мислення — надійно радянські. От чому виникла тема «розірваних зв'язків», теза про неприпустимість «різання по-живому». Тому що працювати старим кадрам та ще й старими методами краще у «спільному» просторі і за спільними планами. Спільна армія, як також і принципи її застосування, гарантували б надійність подальшої залежності «незалежних держав», заштовхуючи їх до будь-якого союзу: хай спочатку економічного, а пізніше воно й само вийде на політичний (читай: військово-політичний), аби керувала Росія.

Цю політику з усією впевненістю можна назвати повторенням політики царської Росії на початку століття. Армії при цьому належить виконувати ту саму роль, що й армії імперській. Цього й вимагають від неї сучасні можновладці. Чим різняються вони сьогодні від тих, хто в Радянському Союзі робив військових «заложниками політичних амбіцій» (ці слова належать російським демократам часів серпня 1991 року, дехто з них і сьогодні при владі)? Мабуть, тим, що тепер уже їхні накази іти проти мирних співвітчизників блокуються військовими із чесною громадянською позицією. Хіба ще тим, що попередникам нинішнього керівництва було точно відомо, що всі їхні вчинки будуть надійно приховані не тільки від світової громадськості, а й від власного народу, а сьогоднішнє керівництво нової Росії не звертає уваги навіть на розголос подій у світі. Вони — керівництво «могутньої держави», а думка людей у менш могутніх або ж зовсім не могутніх їх не цікавить. З такими ж, точніше — з такою ж могутньою, як вона сама, Росія має порозуміння і налагоджене «партнерство», отже, осуду з цього боку не очікується. Не очікується гарантовано ще й тому, що сфери впливу між партнерами поділено. Що там говорити про Чечню, яка є суб'єктом Російської Федерації, коли Україну віднесено до «колишніх радянських республік» і залишено під російським контролем. От і думай тепер: чи то внутрішні справи російської держави, чи то агресія. А поки світ думатиме, може, й звикне до того, і не треба буде ламати голову над тим, яку це має назву.

Чому ж я ламаю над тим голову? Чому люди запитують? А мабуть, тому, що хоча Україна й не Чечня, але Росію маємо ту ж саму. Маємо не тільки як географічного сусіда, а водночас і як «старшого брата» для всіх держав, що виникли на терені колишнього Союзу. Такої думки про себе сама Росія, такою вона вимагає світ визнати її на рівні ООН. Деякі досягнення у цьому вже є. Першим можна вважати відомий компроміс Заходу під назвою «Партнерство заради миру», другим — поділ держдепартаментом США простору колишнього «соцтабору» за ознаками (на свій розсуд) їхньої орієнтації і інтересів тих самих партнерів. Україну двічі залишено у сфері інтересів Росії — отже, готуймося й надалі апелювати до думки «чужого» центру, щоб захистити від «свого власного». Доки той центр буде зберігатися на рівні вищого визнання в світі, доки буде нав'язуватися нам Заходом «для нашого ж блага», а більше — для свого заспокоєння, доти Росія матиме мандат прямувати до відродження імперії. Україна доти почуватиме себе, як кролик перед удавом, доки український уряд «враховуватиме» ці різні позиції і тупцюватиме у невизначеності, «яку країну ми будуємо».

Заходу, може, й байдуже, яким чином у колишніх радянських республіках буде стверджуватися демократія: «в окремо взятих країнах» чи разом на всій території під назвою СНД на чолі з Росією. Захід хвилює тільки одне: не мати більших проблем для себе, ніж мали із «розвинутим соціалізмом». Захід можна зрозуміти, але хто зрозуміє нас? У нашому уявленні світ на найвищому рівні об'єднує кращі зразки розуміння демократії, справедливості і їхніх опозиційних значень соціалізму або комунізму. Нам, пострадянським, здається, що світ має бути зацікавленим у тому, щоб демократія і справедливість утверджувалися там, де їх ніколи не було раніше, і ми хочемо чути про це, ми хочемо це бачити у себе дома. А що бачать сьогодні чеченці?

Так, Чечня — суб'єкт Федерації, і мандата Ради Безпеки ООН у Росії ніхто не чекав. Але те, що ми спостерігаємо, на мою думку, вже виходить за межі внутрішніх справ однієї держави. Тим часом Росію продовжують вважати державою демократичною, і це додає їй упевненості, що демократію вона розуміє правильно. Чи не вдасться вона одного дня до спроби насадження такої ж демократії у нас, в Україні? Але Україна — це не Чечня. Вона не є суб'єктом Федерації, і свою участь у СНД український парламент обумовив багатьма застереженнями. П'ятдесятидвохмільйонний народ може бути у злагоді і гарантувати стабільність у своєму регіоні, і у цьому треба допомогти, об'єднуючи його на засадах гарантування демократії і прогресу. Якщо серед нього посіяти зневіру у справедливість, спровокувати до розколу, то небезпеку, що могла б виникнути у центрі Європи, важко переоцінити.

Підтримка світом сьогоднішньої України — це підтримка демократичних сил в Україні, які гарантують її незалежність і унеможливлюють відродження Російської імперії із знайомим обличчям. Мовчазне ж спостерігання Заходу буде сприяти російським «перемогам» у Молдові, Грузії, Чечні. Така позиція тільки збільшує російські зазіхання на незалежну Україну, сприяє поглибленню розколу в Україні.

Я не вважаю, що події вже розгортаються у цьому напрямку, але переконаний: пожежу необхідно гасити, коли вона починається. А вогнищ довкола українських кордонів уже чимало.

*** Стаття опублікована в газеті «Нью-Йорк таймс» у січні 1995 р. Автор, Костянтин Морозов, нині є запрошеним дослідником Українського інституту та факультету політичних наук імені Кеннеді Гарвардського університету (США).**

Де влада — там і гроші

Це стверджує народний депутат України, член групи «Реформи» Сергій Терьохін

— Сергію Анатолійовичу, ви маєте на увазі несанкціоновану Верховною Радою емісію платіжних засобів?

— Зокрема. Хоча до цього у мене окрема думка. Вимога уряду і Нацбанку здійснити емісію платіжних засобів протягом перших двох місяців обсягом 25 трильйонів карбованців може бути правомірною з огляду на зростання цін на енергоносії і скорочення державних субсидій — адже це змінило номінальний розмір ВНП. Крім того, 300-трильйонний обсяг неплатежів серед суб'єктів господарської діяльності вказує, що платіжних засобів для обслуговування ВНП все ж не вистачає. Проте перший випуск емітованих шести трильйонів карбованців спрямували на виплату заробітної платні шахтарям і на поповнення обігових коштів в рамках рахунку № 726. І це, незважаючи на те, що перед шахтарями завинив не державний бюджет, а юридичні особи, скажімо, паливно-енергетичного комплексу. І це попри те, що торік Національний банк не дорахувався дві третини кредитних коштів, перерахованих на рахунок № 726. Розумність нинішньої емісії платіжних засобів, схоже, обумовлена політичним реверансом, бо емісія збіглася в часі з візитом Президента України в шахтарський регіон. Найбільше в цій ситуації вражає те, що ми не вчимось на власних помилках. Операції по рахунку № 726 здійснюватимуть фінуправління, а не підприємства, але замість потрібної санації перекладатимуть відповідальність за борги на плечі Мінпрому. Це замкнене коло слід було б розірвати рішенням про розподіл коштів через комерційні банки з умовою, що неповернені кредити погашатиме Мінфін. У цьому разі процедура неповернення коштів мала б вигляд заборгованості як сплати неподаткових платежів. І, власне, Мінфін ініціював би процес санації суб'єктів господарювання, оздоровлення економіки.

— Але чим би переймалася тоді фінансова олігархія?

— Їй клопотів вистачить. Втім, як і фінансовому лобі. Це переконливо засвідчили аукціонні торги сільськогосподарської продукції, які наприкінці тижня пройшли в Національному банку. Напередодні перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко поінформував аграріїв, що біржові торги — то вибрики реформаторів, а сільське господарство потребує централізованого кредитування, державного матеріально-технічного забезпечення і жорсткого цінового регулювання. Такі висновки не випадкові перед обговоренням проекту бюджету в парламенті, де агропромислове лобі намагається протиснути до бюджету для своїх потреб 840 трильйонів карбованців, що становить дві третини доходної частини бюджету. А це — нова емісія. З таким ось напуттям і новоспечені брокери — представники обласних управлінь сільського господарства — заходились на аукціоні встановлювати стартові ціни, які були значно вищими за світові. За тонну цукру запросили 80 мільйонів карбованців, або ж близько 740 доларів США, тоді як на світовому ринку цукор подібного гатунку коштує від 345 до 370 доларів США. До речі, про це учасників аукціону інформував бюлетень Укрзовнішпромекспорту. Брокери повсякчас бігали по консультації до телефонів, які їх з'єднували, як не з територіями, так зі стратегами Мінсільгосппроду. Уявіть, що лоти на горох зразка 1993 року були зняті з торгів, бо вони мали вартість 120 відсотків світової ціни. Інакше кажучи, нехай згниє горох, а на аукціоні не продамо. Це переконало навіть невиправних оптимістів: в державі діє найпотужніше лобі — фінансове, яке не поступиться можливістю погріти руки на централізованому кредитуванні сільськогосподарського сектора, адміністративному регулюванні цін. І все ж аукціон зірвати остаточно не вдалося — продаж обсяги як спотових (за наявної продукції), так і форвардних (під майбутній врожай) торгів.

Вже перші аукціонні торги спонукують до трьох висновків: слід обов'язки біржових посередників перекласти на плечі комерційних банків або незалежних асоціацій; державний резерв сільгосппродукції має формуватися виключно на біржових торгах за форвардними контрактами; слід захистити біржу від зазіхання політичної і фінансової олігархії в державі.

— Сергію Анатолійовичу, на минулому тижні побачили світ Указ Президента України і відповідне Положення про фінансово-промислові групи. Чи справді його не затверджувала Економічна Рада при Президентові?

— Не затверджувала, оскільки не затвердила б. Адже цілком очевидно, що автори Положення керувалися мотивацією трирічної давності. Під час зародження комерційних банків, які створювали, аби одержувати від них дешеві кредити. На сьогодні ці банки або збанкрутували, або ледь тримаються на плаву. До того ж Положення, яке завізоване керівником адміністративної служби Президента, не ставить за мету спрямовувати капітал з банківської у виробничу сферу, порушує низку законів і постанов Верховної Ради, як-то «Про банки і банківську діяльність», «Про підприємства», «Про господарчі товариства», чинне антимонопольне законодавство і щодо приватизації державної власності. Навіть нефахівцям зрозуміло, що дане Положення спростовує нанівець систему оподаткування в Україні, виводить з-під оподаткування величезну кількість платників. Зауважте, що в Харцизьку вже створено територіальну фінансово-промислову групу — і до бюджету не сплачує податки майже ціле місто, залишаючи це в обов'язках такого собі головного підприємства. Це ще раз підтверджує моє тверде переконання: де влада — там і гроші.

Записав Сергій ВЛАД.

Міжнародний конкурс молодих виконавців української естрадної пісні імені Володимира Івасюка

СЕРЕД конкурсів і фестивалів, які проводяться в Україні, вирізняється Міжнародний конкурс молодих виконавців української естрадної пісні імені Володимира Івасюка. Шанувальникам української естради запам'ятався перший конкурс, проведений наприкінці весни 1993 року у Чернівцях, де відкрито нові імена. Сьогодні ними опікується Український мистецький фонд імені Володимира Івасюка. А тепер йде підготовка до другого конкурсу. З цього й почалася наша розмова з віце-президентом Фонду й директором конкурсу Богданом БІЛЕЙЧУКОМ.

У фондах і фундаціях

Богдан БІЛЕЙЧУК: «БУДУЙМО ПІСЕННИЙ ХРАМ!»

— Добродію Богдане, конкурс імені Володимира Івасюка став доволі помітним явищем в українській культурі. Які терміни проведення наступного? Про це, до речі, запитують молоді співаки, очевидно, маючи намір спробувати свої сили в такому престижному професіональному змаганні.

— Творчість Володимира Івасюка — то цілюще джерело, до якого має припадати кожен молодий артист. Та й усім українцям не завадить причащатись із джерела Івасюкових пісень і єднатися навколо імені цього геніального митця, справжнього героя України.

Перший конкурс підтвердив наші наміри бодай наблизити рівень української естради до міжнародних стандартів, знайти і підтримати талановиту молодь. Відрадно, що й нині є багато бажаючих позмагатись за звання кращого виконавця Івасюкових пісень.

У конкурсі можуть узяти участь естрадні співаки та співачки, а також вокальні естрадні дуети. Виконавці повинні мати музичну освіту або навчатися у середніх чи вищих музичних закладах. Адже за статусом наш конкурс — професіональний. Вік учасників — від 18 до 30 років (тобто роки народження з 1965 до 1977 включно).

До заяви про бажання взяти участь у конкурсі слід додати копію свідоцтва про народження, копію документа про музичну освіту (для тих, хто навчається, — довідку з місця навчання), автобіографію, назви пісень, які співак чи співачка має намір виконувати, а також три чорно-білі фотографії розміром 10 х 15 сантиметрів на глянцевому папері і дві фотографії паспортного розміру.

— Куди звертатися тим, хто має бажання випробувати себе на професіоналізм?

— До обласних управлінь культури й обласних чи міських комітетів у справах молоді. Вони й проводитимуть у лютому-березні відбіркові тури. Але для більшої об'єктивності на кожному обласному конкурсі обов'язково буде присутній член оргкомітету. Тому прохання до організаторів обласних відбіркових турів повідомляти заздалегідь оргкомітет конкурсу імені В.Івасюка, розташований за адресою: **Київ-32, бульвар Шевченка 50/52, кімната 223. Телефони: 216-31-63, 216-64-93, тел. факс 216-92-94.**

До фіналу конкурсу, який пройде у Чернівцях з 10 по 17 червня ц.р., допускаються не більше двох учасників від області при представленні протоколу журі за підписом представника оргкомітету конкурсу.

— Якою ж має бути конкурсна програма? На першому конкурсі нарешті зазвучали твори Івасюка — знані й маловідомі. Чи є вони обов'язковими й на другому конкурсі?

— Звичайно, це основна умова. А повертаючись до першого конкурсу, з приємністю зазначу, що молоді співаки виконували і по два твори геніального українського композитора. Конкурсанти зізнавалися, що пісні Івасюка допомагають перевірити свої професіональні можливості, усвідомити глибину творчості класика української естради. І представляли пісні незабутнього Івасюка по-новому: в аранжуванні, виконавській манері.

— Справді, конкурс відкрив сузір'я талантів — перспективних співаків.

— І це тішить: значить, започаткована справа не марна. Підсумки конкурсу додають оптимізму. Скажімо, Таїсія Повалій не була до того належно поцінована. А конкурс ім. В.Івасюка став для неї зоряною годиною: Тая була безперечним лідером мистецького змагання й заслужено отримала найвищу нагороду — Гран-прі — бронзову статуетку Володимира Івасюка і першу премію у сумі п'яти тисяч американських доларів. Ця перемога додала оригінальній співачці творчої снаги, бо невдовзі на «Слов'янському базарі» їй також не було рівних.

Відкриттям конкурсу і володарем другої премії була кримчанка Лілія Гривцова. Знову ж таки, з нашої легкої руки, вона стала дипломантом конкурсу «Ялта — Москва. Транзит». Відрадно, що значну роль у її становленні відіграла Софія Ротару. Побільше б таких прикладів наставництва!

Сподіваюся, ще заявлять про себе на естрадному Олімпі дівчата з кіровоградського дуету «Елема», Моніка з Донецька, Світлана Зайченко з Володимир-Волинського Житомирської області, Тетяна Дяченко із Києва, Оксана Пекун з Тернополя, Олександр Юрцевич з Донецька, Іван Мармуш з Калуша... Тільки б не запаморочилась у них голова від перших успіхів, бо шлях той надто тернистий...

Та повернемося до конкурсної програми. У першому турі (обласному) треба виконувати дві пісні українською мовою, одна з них — пісня В.Івасюка як обов'язковий твір. Як музичний супровід дозволяється лише мінусова фонограма. Українські народні пісні не виконуються. Естрадна пісня може бути написана у різні роки й різними авторами.

Конкурсні змагання фіналу в Чернівцях проведемо прилюдно у три тури. Лауреати інших конкурсів від участі у першому турі не звільняються. Лише лауреатам і дипломантам першого конкурсу імені В.Івасюка надається право участі у фіналі. Звісно, тим, чий вік не сягнув 30 років.

— І які ж нагороди чекають на переможців II конкурсу?

— Гран-прі конкурсу — бронзова статуетка Володимира Івасюка і 5000 доларів США, перша премія — 2500 доларів і звання лауреата, друга — 1500 доларів і звання лауреата, третя — 1000 доларів і звання лауреата. Три дипломи і звання дипломантів та призи оргкомітету. Премії між виконавцями не ділитимуться. Переможці конкурсу можуть бути нагороджені й призами від різних організацій, об'єднань, окремих громадян. Отож, запрошуємо до співпраці на гідних умовах меценатів, бізнесові структури й фірми. Ставши спонсором конкурсу, ви матимете широку рекламу на телебаченні й радіо, в газетах і журналах.

Усі фіналісти отримають почесні грамоти. Відзначатимемо й композиторів, поетів, аранжувальників, звукорежисерів кращих творів, виконаних учасниками конкурсу.

— Отож, конкурсові потрібна підтримка, зокрема й фінансова.

— Це реалії життя, від яких нікуди не дітися. Гроші потрібні чималі. Але, слава Богу, світ не без добрих людей. Співзасновниками конкурсу стали Міністерство культури України, Міністерство у справах молоді і спорту, Державна телерадіомовна компанія України, Фонд сприяння розвитку мистецтв України, Український мистецький фонд імені Володимира Івасюка і Чернівецька обласна Рада народних депутатів. Допомагають Державний театр пісні, який очолює Микола Мозговий, Український фонд міжнародного молодіжного співробітництва «Лідер»... Віримо, що розшириться коло тих, хто виявляє національну свідомість, кому небайдужа доля української естради, зокрема молодих артистів, для кого дороге ім'я Володимира Івасюка.

Зазначу, що конкурс — то лише програма-мінімум. Маємо намір направляти найталановитіших молодих співаків на інші міжнародні конкурси, залучати їх до концертів разом з популярними артистами. Плануємо випускати аудіокасети, записувати високоякісні фонограми і відеокліпи. Мріємо відкрити вищий навчальний заклад естрадного мистецтва, якого досі немає у нашій країні. І навчатимуть молодь відомі майстри естради: Микола Мозговий, Василь Зінкевич, Віталій Білоножко, Назарій Яремчук...

— Знаю, що учасникам минулого конкурсу нелегко вдавалося знайти ноти і слова пісень Володимира Івасюка.

— Так, ця проблема, на жаль, і тепер актуальна. Сподіваюся, вона вирішиться невдовзі: мною підготовлено документальну книгу «Будуймо пісенний Храм!». У ній — спогади про Володимира Івасюка, нариси про його побратимів — популярних українських артистів, пісні Івасюка й інших авторів. Книга цікаво ілюстрована. Потрібні тільки кошти для її видання.

— Задум такого видання справді оригінальний. Не сумніваюся, що знайдуться меценати й допоможуть книжці побачити світ. Хотілося б дізнатися, про кого розповідається в ній, окрім Івасюка?

— Про Володю — окремий розділ спогадів. Це завдяки батькові композитора — Михайлові Григоровичу Івасюку.

У наступному розділі — нариси, інтерв'ю, героями яких є мистецькі сім'ї Ротару, Мозгових, Білоножків, а також Василь Зінкевич, Назарій Яремчук, Іван Попович, Олександр Сєров... Чільне місце відведено і конкурсу імені Володимира Івасюка, діяльності фонду...

— І наостанок, добродію Богдане, запитання суто особисте. Ходять чутки, що ви збираєтесь іти працювати в Міністерство культури на одну з його ключових посад.

— Чув ці розмови і я. Але кадрові питання вирішують у Кабінеті міністрів, в Адміністрації Президента України. Тож, як кажуть, поживемо — побачимо.

Із віце-президентом розмовляла Олена ДІБРОВА.

На знимку: у колі добрих друзів (зліва направо) Назарій Яремчук, Іван Попович, Таїсія Повалій, Богдан Білейчук, Павло Зібров, Алла Кудлай і Віталій Білоножко.

На здобуття літературної премії імені Лесі Українки

Літорості поетичного дерева

«Чи Україні ти син?» — так назвав свою поетичну книжку для дітей і про дітей Василь Василашко, а вийшла вона 1994 року у видавництві «Веселка».

Перечитуючи збірку Василя Василашка, яка складається з семи розділів, що могли б стати окремими книжечками-метеликами: «Зимова казка», «Мамо, я уже великий!», «Золотуня», «Рай-дерево моє», «Чи Україні ти син?», «Лист від матері», «З мандрівок в історію», — я відкривав для себе інакшого поета, ніж знав його з «дорослих» збірок і добірок, з потужної пісні «Чумацький шлях», яку створив на його слова кобзар, письменник і композитор Микола Литвин. Я повертався у своє дитинство, бо ці сім розділів мені нагадували пагони дерева, що повиростали за літо, і їх ще називають літоростами. З цих літоростів буде гілля.

Такі думки навіяв мені вірш про алеппську сосну, яку побачив поет на півдні України. Велике диво таїть у собі ця сосна — де б не росла, обов'язково хилиться в бік своєї батьківщини. Отак і ліричний герой збірки:

А в душу зорі дивляться мені,
І слухає Земля, як серце б'ється.

А б'ється воно нині розкуто. Без внутрішніх і зовнішніх цензорів. Тому й може поет розповісти юному читачеві, що:

У тридцять три
Розіп'яли Христа.
Розіп'яли
У тридцять третім —
Україну.
Христос воскрес,
Вона зійшла з хреста...

Вона зійшла з хреста й вела до школи майбутнього поета, що бачив, як переорюють червоне поле змерзлих помідорів, а йому здавалося, «що плаче лан кривавими слізьми».

Автор переднього слова до книжки, відомий поет Дмитро Білоус, цілком слушно зауважує, що ця збірка нагадує йому одяг для дітей, який шиють на виріст. Твори не про потічки та смерічки.

Прочитаймо, скільки почуттів вміщує коротенький вірш про лист до матері:

Я твої три рядочки
По чотири разочки
Буду, рідний, читати,
І їх буде... багато.

Отак про материнську любов може сказати тільки поет. Як і про гру в «Січ», де ніхто не хоче грати роль яничара, бо ж попри все, хоч як важко було Україні й українцям, той «не з'яничарився, хто був з Тарасом». Багато доброго і мудрого зумів сказати талановитий поет для Мар'янок і Андрійків, але неможливо процитувати всього в короткому відгуку на видання «Чи Україні ти син?», яке висунуто на здобуття літературної премії за твори для дітей і юнацтва імені Лесі Українки. Думаю, що автор заслуговує такої високої відзнаки і за книжку, і за ту велику працю у видавництві для найменших і наймолодших.

Степан ПУШИК,
кандидат філологічних наук, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка.

Івано-Франківськ.

ДО ЮВІЛЕЮ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ УНІЇ

400 років тому в західних областях України виникла нова релігійна конфесія — греко-католицька церква. Вона поєднала в собі обряди православної церкви, але знаходиться під опікою папи римського. Про історію становлення, а також про її відродження після 40 років заборони йшлося на Берестейських читаннях, які розпочалися в Інституті історії України Національної академії наук.

Як розповіли в прес-центрі УГКЦ, читання пройдуть у вузах, науково-дослідних інститутах, в інших навчальних та трудових колективах Києва, Львова, Тернополя, Івано-Франківська, інших міст України.

«БЕЗ МОВИ НЕМАЄ НАРОДУ, ЯК СОНЦЯ БЕЗ СЯЙВА Й ТЕПЛА»

ЖИВУ вже рік в Україні, переїхавши сюди із США на сталий побут. Певна річ, нерідко слухаю радіо, дивлюся телепередачі — там стільки нової, цікавої для мене інформації. Повірте, українське телебачення, як на мене, цікавіше за американське. Все, що там, за океаном, показують — це кіносеріали, спорт та новини. А тут така різноманітність, стільки цікавих «круглих столів», концертів, інтерв'ю, фільмів, коментарів, а вже ці півгодинні документальні історичні чи мистецькі фільми — то для мене справжня насолода.

А я собі так міркую

На Україні, як на чужині

Одначе за останніх кілька місяців зайшли зміни. Вживання російської мови на телебаченні, мабуть, потроїлося, і це тривожить мене як глядача, збавило мій інтерес до телевізії. Я знаю західноєвропейські мови, але — не російську. Здається мені, що коли на телебаченні перекладають з інших чужих мов, у тому числі і зі слов'янських, то повинні перекладати і з російської. А що маємо на екрані? Почасти журналіст веде інтерв'ю українською мовою, а відповіді надходять російською. Я цього не розумію. Тільки одна програма «Вікна» рівночасно перекладає українською.

Як вам, напевно, відомо, у Франції законом заборонено вживати чужі мови у всіх сферах життя: від уряду до реклами. Коли в рекламі з'являється чуже слово, поряд з ним обов'язково має з'явитися його французький відповідник. Причому, в тому ж розмірі, якщо це друк, або озвучення французькою мовою, якщо йдеться про телебачення.

Правду кажучи, я ніколи не сподівалася, що, приїхавши на так довгоочікувану, так вимріяну вільну Україну, знаючи рідну мову, буду почувати себе в ролі чужинця, буду відсторонена від одержання повної інформації, від участі в українському суспільному та мистецькому житті — саме нерідною мовою. Часом чужинці мають для нас більше пошани, ніж ми самі для себе. Отож коли пан Сабуров виступав на «круглому столі», який проводило Українське телебачення, він прийшов у студію з перекладачем, очевидно, сподіваючись, що розмова йтиме українською мовою. Отож він розмовляв російською, а перекладач шептав йому на вухо, що було сказано українською. Але доволі скоро двоє з трьох учасників «круглого столу» перейшли на російську мову, незважаючи на те, що перекладач пана Сабурова міг продовжувати свою роботу.

> Страшний мисливець
> вийде знов на лови.
> В єдину сітку всіх
> птахів згребе.
>
> Раби — це нація,
> котра не має Слова.
> Тому й не зможе
> захистить себе.
>
> **Оксана ПАХЛЬОВСЬКА.**

Але буває й інакше. Часто іноземці із Заходу виступають на телебаченні із своїми перекладачами, які перекладають сказане ними на російську мову. То що — не маємо права на українські переклади? Все ж таки, де ми живемо? Треба пояснити таким іноземцям, що, приїхавши сюди користатися з нашої країни, вони її не поважають, якщо перекладають не її мовою. Уявімо собі, що хтось із Заходу приїхав у Москву і перекладає українською. Що б то було! Але таке навіть нікому не спаде на думку. А у нас можливе.

За цей рік, хоч як тяжко було, я зрозуміла, що багато з тих, які говорять російською мовою, є українськими патріотами. Я збагнула, що русифікація є запрограмована в підсвідомості нашої нації, і людям тяжко з неї вимотатися. Але заразом десь цьому всьому має бути кінець, має бути межа, через яку не можемо переступати.

Таке подавляюче і свобідне урядування російської мови на українському телебаченні є, власне, доказом цього запрограмування, і розв'язати цю проблему можна тільки перекладанням українською мовою. Бо створився парадокс: начебто, щоб стати повнокровним українцем, треба знати російську мову.

Що дасть нам переклад з російської українською? Насамперед усунемо цей трагічний ганебний парадокс, відкриємо усім, які не знають російської мови, доступ до повної інформації та повноцінної участі у суспільному та мистецькому житті України. Потім допоможемо тим патріотам, які хочуть вивчити українську мову, бо вони тут же, на місці, матимуть українську версію сказаного. Та й, трактуючи російську мову як іноземну, дамо відсіч оцьому русофільському запрограмуванню.

А найголовніше — нарешті зробимо респект і честь нашій державі. І самі собі.

Ірена СТЕЦУРА.

З редакційної пошти

Російська мова для народу України ніколи не була чужою. Це тепер преса, що називає себе демократичною, за допомогою вчених — колишніх марксистів-інтернаціоналістів, що раптом стали «національно свідомими», підлесливо доводить, що російська мова начебто «мова чужої держави». На захист російської мови піднімаються нині прості люди і рядова інженерно-технічна інтелігенція, за своєю соціальною природою далекі від історично двозначної ролі гуманітарної інтелігенції...

У полі взаємодії української та російської культури, української та російської мови вже розв'язана і триває смислова війна, метою якої є руйнування спільних культурно-ідентифікаційних полів братерських народів, руйнація спільних культурно-смислових часових і просторових кодів. Коли розпочалась ця війна і на чиє завдання? Для особливо допитливих рекомендував би перечитати виступи Альфреда Розенберга у вузькому колі 20 червня 1941 року (журнал «Россия — XXI», № 6—7, 1994 рік). Причому веде цю війну агресивна, фанатично прозахідна арійсько-«українська» меншість руками найманої, продажної раті лінгвістів, етнографів та фольклористів супроти поки що мовчазної більшості, що втілює традиційні ідеали слов'янської єдності трьох братніх народів, колискою яких є Київська Русь.

Юрій СОЛОМАТІН,
голова правління київського міського товариства російської культури «Киевская Русь».

Репліка

Як історик Корнілов висік себе

19 січня ц.р у «Голосі України» опубліковано лист історика з Донецька Дмитра Корнілова «Як українці боролися за двомовність». У ньому автор намагається переконати читачів у тому, що введення другої державної мови в незалежній Українській державі — історична традиція для нашого народу. Мовляв, таке вже було в минулому. А для прикладу посилається на звернення Головної Руської Ради у Львові, яка 1848 року вимагала від австрійських властей запровадити в державне життя у Галичині українську мову.

Так, галичани вимагали вільного використання рідної мови для тих теренів, де розселялися саме українці. Ті українці, яких ніхто ніколи не запитував, де вони хотіли б жити — просто в результаті трьох поділів Польщі у XVIII столітті поза волею наших предків їхня прабатьківська земля була розділена між Російською та Австрійською імперіями. І саме для української етнічної території — Галичини, Буковини, Закарпаття —вимагали посли зі Львова права на рідну мову, а не для території всієї Австрійської імперії, де компактно проживали великими етнічними масивами також поляки, чехи, словаки, румуни, хорвати, німці...

Ось чому подібний аналог, який намагається знайти Корнілов, не має під собою ніякої порівняльної бази, бо Україну не можна порівняти з Австрійською імперією. Ми нікого не завойовували. Скажімо, в донецьких степах наші предки — запорозькі козаки — їх освоювали. Ми — на своїй землі!

Але Україна, як відомо, не забороняє іншим етносам, що розселилися на нашій землі внаслідок колонізаторської політики російського царизму, використовувати в місцях їхнього компактного проживання рідну мову — болгарську, грецьку, молдавську, румунську, угорську, польську, кримськотатарську, російську... Йдеться лише про те, щоб в Україні для всіх етносів, які тут опинилися волею долі, державною була мова корінного народу, який і є основним носієм нашої державності. Історик з Донецька Корнілов хоче, аби мову однієї національної меншини, яка протягом багатьох століть витісняла не тільки українську, а й інші, увести до рангу державної, посилаючись при цьому на звернення Головної Руської Ради від 1848 року.

Та втішаючись від такого «відкриття», він і не помічає, як сам себе висікає: відповідь австрійський уряд дав українцям саме державною для Австрії німецькою мовою (ан ді рутеніше фербаммлунг ін Лемберг — Українському зібранню у Львові). То де ж тут державна двомовність, про яку пише Корнілов?

Мав би він знати і те, що коли 1851 року австрійський імператор Франц-Йосиф приїхав до Львова, то місцеве населення, вітаючи його державними австрійськими чорно-жовтими прапорами і своїми національними синьо-жовтими стягами, увінчувало брами ось такими написами «Vellkomme Franz-Joseph!» («Ласкаво просимо, Франце-Йосифе!») й «Es lebe Franz Joseph!» («Хай живе Франц-Йосиф!»). Тобто державною мовою Австрійської імперії.

І ще про одне «забув» сказати історик з Донецька Корнілов: чи ж виступали українські посли в австрійському парламенті перед німцями, поляками, румунами, чехами, словаками, угорцями, боснійцями, хорватами якоюсь другою державною мовою, наприклад, своєю рідною українською?

Володимир СЕРГІЙЧУК,
викладач Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук.

Книжковий кіоск

ЗАГОВОРИ, ЩОБ Я ТЕБЕ ПОБАЧИВ

Найперше наші предки суржиком назвали мішанину зерна: жита, пшениці, ячменю, а також борошно, змелене з такої мішанини. А вже з часом витворився різновид мови, який одержав згірдну назву «суржик». Таку мову почасти чуємо в поїзді, на ринку, і, як це не прикро — навіть у нашому парламенті. Це коли люди говорять ні українською мовою, ні російською, а таким собі непривабливим «мовним вінегретом». Щоправда, мовний «суржик» не треба плутати з діалектами української мови, які мають свої привабливі особливості.

«Мішаниною двох мов — української та російської — говорить частина людності України, хоч загальновизнано, що користуватися сумішшю з двох мов— це одне з найтривожніших явищ загальнопедагогічного характеру. Скалічена мова отупляє людину, зводить її мислення до примітиву. Адже мова виражає не тільки думку. Слово стимулює свідомість, підпорядковує її собі, формує. Суржик в Україні є небезпечним і шкідливим, бо паразитує на мові, що формувалася впродовж віків, загрожує змінити мову, яку прийняв Тарас Шевченко, показавши світові її красу й силу, плекали Іван Франко, Леся Українка, Михайло Коцюбинський..,» — так пише професорка Львівського університету Олександра Сербенська у передмові до грунтовної наукової праці «Антисуржик», яка вийшла друком у видавництві «Світ». Саме за загальною редакцією цієї знаної львівської професорки і побачив світ цей вкрай потрібний посібник — плід праці цілої групи науковців, — який покликаний сприяти усуненню деформації української літературної мови.

Отже, давайте виполювати з нашої прекрасної, співучої мови отой суржиковий бур'ян. Недарма ж у народі кажуть: заговори, щоб я тебе побачив.

Роман ВАТРИЧ.

Ведучий рубрики «Natura» — Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ. Тел. 441-86-44.

«БЕЗМЕЖНА ЛЮДИНА» ІКС

Минуло 150 років від дня народження геніального українського фізика Івана Пулюя

ДО ГЕНІЇВ ***небезпечно торкатися руками — позолота пристає до пальців. Цей «закон», досліджений знаменитим Флобером, у життя Івана Пулюя ввійшов за зовсім іншою логікою: офіційно відомим світові генієм він не став — уся позолота залишилася на пальцях інших.***

1901 року науковий бомонд тріумфував. Уперше премію Нобеля в галузі фізики (відкриття Х-променів) отримав професор Страсбурзького університету Вільгельм Рентген. Події передувала широка скандальна дискусія, оскільки серед претендентів на пріоритет відкриття фігурувала й інша особа з тієї ж кафедри того самого університету.

Професор Вісконсинської обсерваторії США Фрост свідчить: «Коли я вперше прочитав про відкриття Рентгена, то відразу продивився всі рурки (трубки) і серед них знайшов ту, яка виділяла значні Х-промені. Детально оглянувши її, я констатував: рурка належить конструкції Івана Пулюя...»

Іван Пулюй прийшов у фізику в часи розвитку кінетичної теорії газів, у момент, коли робилися лише перші кроки пізнання мікроструктури речовини. Він перший систематично дослідив явища холодного світла, відомого нині як неонове, що на Всесвітній виставці в місті Штаєрі (Франція) було визнано одним з найбільших досягнень наукової думки 1884 року. Саме Пулюю належить винахід переносної охоронної лампи, запатентованої гірниками 1881 року, створення електростанції на змінному струмі.

У цей же період Іван Пулюй скрупульозно працює над дослідженням закономірностей «проникнення швидких променів «Х» із трубок назовні». Виготовляє лампу власної конструкції. А з 1881 року налагоджує серійну індустрію таких ламп. 1882 року йому вдалося розробити рурку, основні риси якої мають сучасні аналогічні пристрої, й дослідити поведінку катодних променів у різних типах таких трубок. Про нове явище професор говорить на своїх лекціях в університеті, а також ділиться міркуванням із колегою по кафедрі В.Рентгеном. Проблемам газорозрядних процесів у катодних рурках Іван Пулюй приділяє чимало місця й в окремій брошурі "Сяюча електронна матерія і четвертий стан речовини». На думку доктора фізико-математичних наук, завідувача відділу Інституту фізики напівпровідників НАН України Леоніда Даценка та професора, виконавчого директора Міжнародного енциклопедичного бюро з фізики Василя Шендеровського, такі передумови є доказом того, що саме Іванові Пулюю, а не Вільгельмові Рентгену належать фундаментальні дослідження як технічного характеру (виготовлення рурок), так і теоретичного (вивчення фізичних властивостей Х-променів). Дослідивши хронологію тих подій, ці вчені зробили також висновок, що Рентген до свого відкриття не мав жодної публікації про газорозрядні процеси в катодних рурках. Невідомі промені він, як сам зізнався, виявив випадково — 8 листопада 1895 року, а вже 28 грудня преса повідомила про це, як про «відкриття століття».

Не працює на пріоритет Рентгена й той факт, що коли 23 січня 1896 року радник професора фон Коллінкор запитав претендента на відкриття, чи можна буде цими променями фотографувати всі частини людського тіла, а не лише руку, то той відповів: «Дослідження знаходяться в початковій стадії. На остаточні висновки треба почекати». Але вже 15 лютого Іван Пулюй зробив доповідь на цю тему в аудиторії німецької вищої технічної школи в Празі, де продемонстрував свої світлини, зроблені за допомогою Х-променів. І саме Іванові Пулюю, а не Вільгельмові Рентгену, належить перший знімок цілого людського скелета.

Одним з найбільш пристрасних захисників Рентгена виступав А.Йоффе.

Очевидно, деяким ключем до пошуків істини може слугувати розмова Івана Пулюя й Альберта Ейнштейна після того, як лаври увінчали голову переможця — «першого радіолога планети» (до речі, після виходу І.Пулюя на відпочинок його посаду декана електротехнічного факультета німецької політехніки в Празі зайняв А.Ейнштейн): «Що сталося — не відстанеться. Хай буде при Вас думка, що Ви вклали свою частку в епохальне відкриття. Хіба цього мало? А коли на тверезий розум, то все має свою логіку. Хто стоїть за вами, русинами, яка культура, які акції? А за Рентгеном — уся Європа».

Для безмежної людини, як назвав свого часу Івана Пулюя Іван Франко, самовтіхи замало. Він був не лише геніальним фізиком, а й радником з енергетики урядовців багатьох європейських держав. Він був талановитим астрономом — написав ще на початку наукової кар'єри книгу «Нові перемінні звізди» і не забажав видавати її російською мовою, в чому царська цензура уздріла натяк на підрив російської монархії й назавжди відрізала йому можливість не лише працювати в університетах Києва та Львова, а й повернутися в Україну.

Він був прекрасним перекладачем — разом із Паньком Кулішем та Іваном Нечуй-Левицьким переклав українською мовою Біблію, яка пережила у Відні три видання (1880, 1912, 1918 рр.)

Він був інтелектуалом — знав 15 іноземних мов.

Він був милосердним християнином — наприкінці свого життя створив у Празі фонд сприяння малоімущим студентам України.

Він був просто щасливим чоловіком — мав чарівну дружину Катерину Стозітську, яка для його дослідів із волокнами електроламп навіть пожертвувала розкішним довгим,нижче колін, волоссям.

Він був багатим батьком — мав п'ятнадцятеро дітей. Як «на тверезий розум» цього достатньо, аби залишити по собі слід не лише надгробком на старому Мальвазінському цвинтарі в Празі. Втім, «усе має свою логіку». Коли Василь Шендеровський зі своїми колегами-науковцями звернувся торік у Кабінет міністрів з пропозицією вшанувати пам'ять Івана Пулюя, урядовці, кинувшись гортати БСЭ, УРЕ, довідник «Фізики» й не знайшовши там абсолютно нічого, задалися питанням: «А може, це й не український вчений, а вчений українського походження?» Дивна логіка наших днів.

Іван Пулюй народився в містечку Гримайлові на Тернопільщині. Закінчивши 1864 року класичну гімназію, вступив до Віденського університету на технологічний факультет, хотів стати викладачем Львівського чи Київського університету, проте царська поліція дозволу на те не дала. Потім були в його житті хорватська Військово-Морська академія в місті Ріюме, Страсбурзький університет, німецька політехніка, чужі держави, чужі народи, чужа повага.

Помираючи 1918 року, він заповів поховати його «в Гримайлові, біля батьків».

Катерина КІНДРАСЬ.

В інформаційному оголошенні страхової компанії «АСКО-Київ-Центральна» неправильно було вказано номер телефону представництва в Києві по вулиці Велика Окружна, 3, к. 105. Слід читати: 266-62-43.

Куди, за ким і з чим скачемо, брати і сестри?

НАПРИКІНЦІ серпня в Українському домі — одному з найпрестижніших ділових і культурних центрів — відбулась значна для України подія: презентація фірмою «Альтер» (м. Черкаси) нових вітчизняних сигарет «Отаман», «Козак», де на повному серйозі говорилося, що «сигарети — носії культури і хранителі історії», які «створюють національний імідж України».

А невдовзі по Києву з'явились великі щити з рекламою нових тютюнових виробів та пишномовним написом «Відроджена сила традицій» — немовби нагадуючи про те, що відродження України треба починати саме з цієї «прадавньої традиції».

Чи є сигарета «носієм культури і хранителем історії»?

Гарна «традиція», особливо в контексті сьогодення, коли незалежна Україна, незважаючи на всі негаразди, намагається зіпнутися на ноги, піднятися до рівня розвинених країн світу, для чого їй треба мати здорових, дієздатних громадян. А найважливіша соціальна мета будь-якого цивілізованого суспільства — збереження і зміцнення здоров'я населення — не може бути досягнута без розв'язання проблеми боротьби з курінням.

В Україні ця проблема досить гостра. За даними наукових досліджень, у нашій державі палить майже третина населення, а у віковій групі від 20 до 30 років — більше половини. Особливо тривожить інтенсивне зростання курців серед молоді і навіть дітей. І все це — на тлі істотного зниження «якості» здоров'я, зменшення середньої тривалості життя (68-е місце в світі), значного погіршення екологічних умов, наслідків Чорнобильської катастрофи, важкого економічного стану України. Без перебільшення, йдеться про виродження нації.

Про важливість боротьби з курінням свідчить і те, що Економічна й Соціальна Рада ООН 30 липня 1993 року прийняла програму «Багатостороннє співробітництво за темою "Тютюн або здоров'я"», де наголошується на серйозності тютюнової пандемії і необхідності вжиття спільних кардинальних заходів до протидії її поширенню.

Усі цивілізовані країни світу приділяють проблемі куріння велику увагу, використовуючи агітаційні та просвітницькі засоби для антиникотинової кампанії. І тільки в нас навпаки: уся агітація й пропаганда кинуті на «відновлення прадавніх традицій». На превеликий жаль, в Україні на державному рівні майже не приділяється увага боротьбі з курінням. Загальнодержавної статистики з тютюнокуріння немає, наркологи даних не збирають і обліку не ведуть. У збірнику статистичних даних про наркологічну службу тютюнокуріння як одного з розділів немає.

Ось кілька показових прикладів.

В «Основах законодавства України про охорону здоров'я» наголошено: (Стаття 29. Збереження генофонду народу України):

«В інтересах збереження генофонду України, запобігання демографічній кризі, забезпечення здоров'я майбутніх поколінь і профілактики спадкових захворювань держава здійснює комплекс заходів, спрямованих на усунення факторів, що шкідливо впливають на генетичний апарат людини...» І далі (Стаття 32. Сприяння здоровому способу життя населення): «В Україні проводиться державна політика обмеження куріння та вживання алкогольних напоїв..., **забороняється в будь-яких формах** (підкреслено авт.) **реклама тютюнових виробів**, алкогольних напоїв та інших товарів, шкідливих для здоров'я людини».

Постанова Верховної Ради України про введення в дію цих «Основ...» зобов'язала Кабінет міністрів прийняти відповідні нормативні акти і до 1.11.94 р. завершити внесення відповідних змін до існуючих нормативних актів. Контроль за виконанням покладено на Комісію ВР з питань охорони здоров'я.

Так ось. Закон прийняли. Постанову також. Контролерів призначили. А результат... Майже повне нехтування статтею про заборону реклами тютюнових виробів.

Скрізь — просто вакханалія реклам тютюнових виробів: від великих рекламних щитів фірм «Біг Борд» і «Консалтинг Україна» до строкато розмальованого міського транспорту і безлічі обклеєних та обвішаних рекламою цигарок кіосків. Голова йде обертом від навали пропозицій придбати тютюнові вироби. Невже нікому нема діла до цього рекламного буревію?

У міській адміністрації є головний художник, управління дизайну міського середовища і реклами, головне управління контролю за технічним і санітарним станом, котрі згідно з розпорядженням представника Президента № 411 від 20.05.94 р. мають займатися питаннями реклами.

На превеликий подив, усі, з ким довелося розмовляти на цю тему у міськраді, включаючи і заступника голови М. Ламбуцького, однозначно стверджували, що не знають змісту статті 32 «Основ законодавства...». Більше того, дозволена міськрадою реклама не контролюється: можеш пропагувати по місту що завгодно: хоч тютюн, хоч інші «прадавні традиції».

У директивному листі Кабінету міністрів від 29 вересня 1994 року в «Заходах протидії пияцтву, алкоголізму та вживанню тютюну на 1994—1997 роки» передбачено «розглянути питання щодо заборони будь-якої реклами алкогольних та тютюнових виробів **через засоби масової інформації**» (підкр. авт.). Що ж, правильно. Газети не всі передплатити можуть, а вулична реклама всім доступна: читай і поспішай до кіоску: «Давайте "Отамана..."»

До речі, про засоби масової інформації. Стаття 31 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» шкідливу для здоров'я людей рекламу забороняє однозначно, а ось в «Законі про пресу» — про це ні слова. Так що даремно «дрімаєте» газетярі: могли б непогано підзаробити «на цигарки».

Кажуть, що фірми, які рекламують тютюнові вироби, надають місту велику допомогу. Напевно, що так. Але навряд чи компенсує навіть найбільша допомога наше втрачене здоров'я...

Незалежний науково-профілактичний центр «Світоч» протягом семи років систематично проводив дослідження стану здоров'я дітей та дорослих України й Києва зокрема. Результати — вражаючі: **обстежено 5890 дітей (в т.ч. 1620 — постійний нагляд) — 94% з них хворі; серед киян репродуктивного віку: а) 42% чоловіків — імпотенти чи не здатні до запліднення, або такі, від кого народжуються дебіли; б) 38% жінок не можуть мати дітей; за результатами ряду наукових досліджень у сімені чоловічої популяції в Україні середня частка здатних до запліднення статевих клітин в 1975 році становила 68—72%, а в 1993 р. — 16—28%; за середньостатистичними даними вже тепер дефіцит білків, жирів, вуглеводів у раціоні харчування становить 40—75%, дефіцит вітамінів А,В,С — 40—65%, загальна калорійність харчування знизилась на 40—50%, що призводить до виснаження організму; на сьогодні по Україні зафіксовано 64 види нових захворювань, не відомих науці (в Індії — 24, у США — 21).**

То ж хто дасть відповідь на запитання: чому вже два роки не спрацьовує одна із статей прийнятого Верховною Радою закону? Що для цього ще треба і від кого це залежить?

Полку шкідників здоров'я прибуло: поряд з ковбоєм із «Мальборо» тепер на численних рекламах красуються доморощені «Отаман» та «Козак».

За словами завідувача секретаріату Комісії Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства А.П. Картиша, попередня комісія цим питанням зовсім не займалася, а в теперішньої до нього ще не було змоги добратися. Отак!

Юрій ПИСАРЕНКО,
член президії Української асоціації «Рух за здоровий спосіб життя», учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

P.S. Коли цей матеріал готувався до друку, вийшов Указ Президента України «Про заходи щодо попередження недоброякісної реклами і її припинення», в якому, зокрема, йдеться і про заборону реклами тютюнових виробів. Отже, указ є. А «Отаман», «Козак» і К° все ще запрошують: отруюйтесь, панове, в кращих «прадавніх традиціях»

Футбол

«КРЕМІНЬ» ЗБЕРІГ СВОЄ ОБЛИЧЧЯ

Інтерв'ю з президентом футбольного клубу «Кремінь» Андрієм Зощуком

— Андрію Григоровичу, дехто й досі не збагне: завдяки чому ваша команда добилася такого злету — з 18 місця в турнірній таблиці піднялася на сьому сходинку?

— Ніяких таємниць тут немає. Початок сезону виявився для нас украй невдалим тому, що команду лихоманило від кадрових чвар. Мінялися тренери й гравці, а коли склад команди нестабільний, то й стабільної гри марно чекати. Доводилося робити, як кажуть, оргвисновки. І головним тренером було призначено Тіберія Карпоная, котрий зумів знайти спільну мову з гравцями, змінив слабкі ланки кваліфікованими виконавцями, прищепив їм смак до атакуючого стилю. Велике значення мала для нас і всебічна підтримка голови обласної Ради Миколи Залудяка та керівництва міста. Ну, а результат ви знаєте: ми цілили в десятку, а вцілили в сімку.

— Що й говорити, приємний «промах». А тепер перейдемо до традиційних запитань. Які зміни відбулися чи відбудуться в складі команди?

— «Кремінь», образно кажучи, зберіг своє обличчя. За винятком воротаря Павла Сиротіна, з команди ніхто не пішов. Хоча запрошень вистачало, зокрема з московських «Динамо» і «Локомотива». Щодо Сиротіна, то ми не заперечували проти його переходу в чернівецьку «Буковину», оскільки контракт з ним вже закінчився. Натомість ми запросили на оглядини воротаря Сергія Баркалова із СК «Миколаїв», а також захисника Хайдара Алієва і нападаючого Анзора Кавтеладзе з полтавської «Ворскли».

— Як готуватиметесь до нового сезону?

— Підготовку розпочали вдома. До речі, на наші тренування приходять сотні болільників. Другу половину січня провели в Болгарії, потім проведем тренувальний збір у Закарпатті, а п'ятого березня прийматимемо вдома шепетівський «Темп».

— Чи не збираєтесь у другому колі піднятися ще вище в турнірній таблиці?

— Поки що про це можна тільки мріяти. Наше завдання — закріпитися в десятці провідних команд вищої ліги. Справа в тому, що ми тримаємося головним чином на ентузіазмі. Досі не маємо своєї бази, запасного поля, стадіон «Дніпро» давно потребує реконструкції. Щиро дякуємо генеральному директорові Кременчуцького автозаводу Віктору Захарову за матеріальну і моральну підтримку, але допомоги одного лише заводу вже недостатньо. Вихід бачу в створенні корпорації «Кремінь-футбол» за участю підприємств міста і області.

Анатолій ЩЕРБАК.

Кременчук
Полтавської області.

У ЦЕНТРІ УВАГИ — ЗБІРНІ

У конференц-залі Федерації футболу України відбулася прес-конференція. Інформацію журналісти отримали від президента ФФУ Віктора Банникова, його заступників Євгена Котельникова, Анатолія Біденка, генерального директора компанії "Україна футбол інтернешнл" Володимира Лашкула та відповідального за зв'язки між УФІ та пресою Петра Лавренюка.

Зрозуміло, що присутніх найбільше цікавив стан справ у національній та молодіжній збірних країни, яким незабаром доведеться зіграти вирішальні матчі відбіркового турніру чемпіонату Європи з командами Хорватії та Італії.

Наставники наших команд Анатолій Коньков та Віктор Колотов тепер перебувають в Ізраїлі, куди на тренувальний збір поїхало кілька клубів, в яких є кандидати до обох збірних.

Слід сказати, що ФФУ та УФІ при активному сприянні генерального спонсора федерації — компанії «Нордекс» та офіційних спонсорів — «Дніпросервісбанку», «Українського будинку селенгу», офіційного страхувальника «Омеги інстер» ведуть дуже серйозні приготування до березневих баталій на європейському футбольному театрі. Для обох наших збірних уперше організовано спільний навчально-тренувальний збір, який проходитиме з 16 по 23 березня на базі підготовки Федерації футболу Австрії у містечку Шіляйтен (земля Штаємарк, Південна Австрія), що за 30 кілометрів від австро-хорватського кордону. Умови там чудові: три відкритих і два критих футбольних поля, тренажерний зал, сауна. У ті ж строки там перебуватимуть два клуби вищої ліги австрійського чемпіонату. Отже, й спаринг-партнери знайдуться.

Цими днями до Австрії вилетять Віктор Банников та Володимир Лашкул і на місці остаточно вирішать усі питання, пов'язані зі зборами наших футболістів. По їх завершенні молодіжна та національна збірна двома рейсами на автобусах виїдуть до столиці Хорватії Загреба і там 24 й 25 березня проведуть свої поєдинки. Разом повернуться до Києва і 29-го прийматимуть італійців. До речі, молодіжні команди свій матч почнуть о 18.00 на стадіоні «Динамо», а національні збірні — на Республіканському стадіоні о 21.30.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 529471.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311026.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.